

Mesečna mesečno
25 Din, za inozem-
stvo 40 Din — ne-
deljska izdaja ce-
loletno 96 Din, za
inozemstvo 120 Din

Uredništvo je v
Kopitarjevi ul. 6/III

Telefoni uredništva: dnevna služba 2950 — nočna 2994, 2994 in 2954

Izhaja vsak dan zjutraj, razen ponedeljka in dneva po prazniku

Ček. račun: Ljub-
ljana št. 10.650 in
10.349 za inzerate;
Sarajevo št. 7563,
Zagreb št. 39.011,
Praga-Dunaj 24.797
Uprava: Kopitar-
jeva 6, telefon 2992

SCLOVENECE

Usodepoln dan za Evropo Deset let zbliževanja med kapitalistično Evropo in sovjetsko Rusijo

Pakti, ki jih je Rusija že sklenila

Belgrad, 28. nov. 1. Zveza sovjetskih republik je do sedaj sklenila z evropskimi državami celo vrsto pogodb, na katere je treba, ob priliki najvažnejše med njimi vsemi, to je francosko-ruske, ki se bo podpisala jutri v Parizu, obrniti pozornost. Ako izvajamo rapalsko pogodbo z Nemčijo 1921 in nekatere sedaj že zastarele pogodbe, ki jih je Rusija sklenila z raznimi državami Azije, moramo začeti z rusko-turško pogodbo, ki je bila podpisana decembra 1925 v Ankari in ki predstavlja tip vseh bodočih prijateljskih paktov o nenapadanju, obvezni arbitraži in nevtralnosti. Z Afganistanom je Rusija podpisala slično pogodbo aprila 1926, z Litvo septembra 1926, s Poljsko oktobra 1927. Ko je bil 1928 podpisan v Parizu Briand-Kel-

logov mirovni pakt med Nemčijo in velesilami, kateremu so se pridružile še druge države, je sovjetska Rusija, na prošnjo velesil pristala na to, da podpiše iste obveznosti z Romunijo. Poljsko in vsemi baltičskimi državami v posebnih pogodbah februarja 1929, ne da bi bila vezana spoštovati iste obveznosti napram drugim državam, ki so podpisale Briand-Kellogovo pogodbo. Januarja 1932 je podpisala arbitražno pogodbo z Finsko, nadalje marca 1932 z Estonsko in Letonsko. Poljska je podpisala 25. julija 1932 slični pakt, jutri se pridruži še Francija. Z drugimi državami, kot so Italija, Anglija, Grčija, Češkoslovaška, ima sovjetska Rusija trgovinske dogovore, ki pa še nimajo političnega značaja paktov, o katerih tukaj govorimo.

Polkovnik Beck, poljski zunanji minister, nositelj politike za zbližanje z Rusijo.

Titulescu, romunski zunanji minister, glavni nasprotnik približevanja sovjedom.

Ljubljana, 29. novembra.

Deset let so trajala pogajanja za pogodbo, katero bosta danes v Parizu podpisala Herriot kot francoski ministrski predsednik in zunanji minister in Dovgalevski kot veleposlanik sovjetske Rusije. Prvi poskus je bil narejen po rapalskih pogodbah med Rusijo in Nemčijo ob priliki prvega pojava sovjetskih komisarjev v Ženevi. Utonil je v enodušnem protestu ogorčenja proti »nemoralnosti kapitala, ki bi zopet rad tržil s sovražniki človeštva«. Zatem je prišla majnika 1924 zmaga levičarskega bloka v Franciji, ki je poklicala Herriota na čelo francoske vlade. Takrat so bile obnovljene zveze s sovjetsko Rusijo in v Parizu se je naselil prvi sovjetski veleposlanik. Majhna komisija, ki ji je načeloval de Monzie, katerega najdemo zopet v sedanjih vladah Herriota, je bila imenovana in je dobila nalogo, naj poskuša rešiti vsa sporna vprašanja z Rusijo. Komisija je brez dvoma delala, toda javnosti ni nikdar bilo izročeno, do kakšnih zaključkov je prišla. Le toliko je znano, da so takrat odpotovale prve trgovske in industrijske skupine v Rusijo in začele tržiti. Nato je sledil mir do 1926, ko je sovjetska Rusija pozvala Poljsko, da naj sklene pakt o nenapadanju. Takrat je bil Čičerin na čelu moskovskega zunanje komisarijata.

Z letom 1926 se pričena torej politična faza sovjetskih pogajanj z zapadnimi državami, kjer so se kapitalistični interesi na eni in marksistični na drugi — kako lepa sloga! — potrudili, da pripravijo teren na gospodarskem in idejnem polju. Od leta 1926 izhaja tudi zahteva zapadne Evrope, pri čemur mislimo v prvi vrsti na Francijo in njene zaveznice, da je ideja pakta sprejemljiva samo v kolektivni obliki, to se pravi, da nobena teh držav ne bo podpisovala sama, ampak da bodo te države skupno in sporazumno pripravljale pakte s sovjeti, ki se bodo potem istočasno podpisali. Čičerinova ponudba Poljski je bila baš zaradi tega pogoj odbita. Toda želja po trženju in pohlep po denarju, ki karakterizirata kapitalizem in ki sta v svoji čisti blagovesti tako močni, da mirno pogazita vsako etično načelo, nista mirovali, tako da je Rusija svojo ponudbo ponovila 1927, a topot ne Poljski ampak že Franciji, kajti Francija je bila v prvi vrsti tista država, katero je sovjetska diplomacija hotela zavojevati.

Francija je na ponudbo reagirala zelo hladno. Zopet je oživila de Monziejeva komisija, ki je izračunala, da Rusija dolguje še na carskih dolgovih 12 milijard zlatih frankov in končno ugotovila, da zaenkrat ni mogoče ustreči z novimi posojili. Pogajanja so se nato vlekla v daljavo, počivala, se zopet predramila, popolnoma zaspala in nenadoma zopet vzkrla, kakor je pač zahtevala splošna evropska politika. Začetkom 1930 pa so se vršila, sicer v polni tajnosti, a na široki podlagi. Pojavilo se je namreč novo dejstvo na evropskem političnem zemljevidu: nevarnost nemškega nacionalizma. Avgusta 1931 se je vedelo, da je besedilo francosko-sovjetskega pakta gotovo! Ko je francosko zunanje ministrstvo 27. decembra 1931 objavilo, da je francosko-sovjetski pakt celo parafiran, se je dvignil v francoskem tisku vihar protesta. Vsebinska pakta je bila raztrgana na drobno, vsak posamezni člen je našel svoje kritike in polagoma se je nagromadila gora razlogov, zakaj francoski narod ne more

in ne sme sprejeti tako absurdne pogodbe, ki ne nudi ničesar, a ki podpira boljševiški režim in njegove socialne in kulturne krivice.

Naslanjajoč se na ta val ogorčenja, ki se je podil čez nacionalno mislečo patriotične kroge, je francoska vlada namignila sovjedom, da pakt nima nobenega izgleda, da bo kdaj podpisan, ako Rusija ne pristane na že 4 leta staro zahtevo, da se istočasno podpišejo tudi enakovredni pakti s Poljsko, Romunijo in baltičskimi sosedami sovjetske republike. Nastopil je čas za diplomate, da izkoristijo položaj in pritiskajo z vsemi razpoložljivimi silami za uresničitev široko zasnovanega političnega načrta, namreč da se vse vzhodno ozadje Nemčije nevtralizira za slučaj, da bi si Francija in Nemčija vnovič stali nasproti med streleškimi jarki. A prišel je tudi čas za gospodarstvenike, ki so vse leto nazaj neprestano delali, kovali, pritiskali, grozili in rotili, da sežejo po praznih ruskih trgih, ki čakajo kramarjev iz zapada. In res, dekreti, ki so bili naperjeni proti uvozu sovjetskega blaga, padajo in izza varnega zatišja takojmenovanih gospodarskih interesov je diplomacija s pristno preciznostjo latinskega duha slednjič izvajala svojo politično zmago. Rusija je v teku dveh tednov pristala na zamisel kolektivnega pakta o nenapadanju, ki bo obsegal že tolikokrat imenovani evropski politični trikot Francija-Poljska-Romunija.

Nepričakovano je namreč prišla izjava komisarja Molotova, da »bo sovjetska zunanja politika krenila na pot praktičnih uresničenj«, in zunanji komisar Litvinov se je odpeljal v Ankaru, da prosi za turško posredovanje pri Romunih. Kakšni so bili prav za prav vzroki, ki so premagali sosedanje trdovratno sovjetsko stališče, da se bo pogajala le s posameznimi državami neodvisno in ločeno, še ni znano, toda morali so biti ravno tako močni, kakor oni, ki so prisilili Francijo, da je par mesecev prej tako odločno sprejela zamisel pakta s sovjeti. Govori se, da je igralo mandžursko vprašanje veliko vlogo in da je tudi možnost novih kreditov omejevala načelno nasprotstvo sovjedom proti kapitalu in državam kapitalističnega obeležja. Saj je v vsej tej dolgi verigi pogajanj zanimivo opazovati, kako zapadni kapital trmoglavilo silil v komunistično državo in kako komunizem neutrudljivo išče pomoči v kapitalistični družbi. Mogoče je pa tudi, da je zmaga konservativcev v Angliji predhodila sovjedom nevarnost imeti proti sebi obe najmočnejši državi na svetu. Kratko, sovjeti so sprejeli francoski predlog o kolektivnem paktu in naslednje mesece so se pogajanja vršila v Parizu, v Varšavi in v Rigi s hvalevredno ekspeditivnostjo.

Da bi pa ne izgledalo prečito, da je Rusija pristala tudi na francoske politične linije in da pomeni sporazum s Francijo in njenimi zavezniki tudi prelom s prejšnjimi prijateljskimi Rusije, je sovjetska vlada poslala v Berlin pomirjevalni aspirin v obliki novega gospodarskega sporazuma, ki sta ga v Berlinu v januarju 1932 podpisala nemški gospodarski minister dr. Warmbold in sovjetski poslanik Hinčuk, med tem ko se je nemški pisatelj Emil Ludwig vrnil iz Rusije s slovitim razgovorom z diktatorjem Rusije Stalinom v žepu. Stalin podčrta staro prijateljstvo z Nemci in zatrjuje, da novi pakti ne bodo ničesar spremenili na odnošajih, ki so bili započeti v Rapallu med Čičerinom in dr. Rathenauom.

Zgodovina zadnjih mesecev nam je še vsem v spominu. Besedilo poljskega pakta je bilo izdelano in parafirano. Rusko-romunska pogajanja so tekla gladko, ako izvajamo manjše nesporazume, ki so povzročili, da so se delegati preselili iz Rige v Varšavo in izgledalo je, da bo pred novim letom evropski politični trikot Francija-Poljska-Romunija sklenil kolektivno pogodbo o nenapadanju in obveznem poravnavanju ter protokol o nevtralnosti s sovjetskimi republikami. Toda meseca junija se čuti neka tuja roka, ki napredovanje zadržuje. Pilsudski potuje v Bukarešto, polkovnik Beck se poda na dolgo pot v Ankaru, ima mučne sestanke na Mar-mari, se pojavlja v Bukarešti. Francoski denarni krogi tudi izvajajo pritisk na Romunijo in Ristovo poročilo o finančnem položaju je naravnost porazno. Tudi kapital in posebno kapital dela svetovno politiko!

Šele oktobra 1932 postaja jasno, kaj se je zgodilo. Tista tuja roka je politični trikot razbila in skušala onemogočiti sporazum z Rusijo sploh. Romunija se je izneverila. Nato pride senzacija za senzacijo. Poljski zunanji minister Zaleski je odstranjen in na njegovo mesto pride Beck, tajna osebnost, ki je že dolgo časa delovala za kulisami vzhodne evropske politike. V romunsko zunanje

ministrstvo naravnost vdere Titulescu, velik prijatelj angleškega kapitala in s tem se je zlomila cela fronta od Baltičkega morja do Donave. Deset let trudapolnih pogajanj je poteklo navidežno brez uspehov.

Brez uspehov? Danes podpisuje Francija pakt s sovjeti 25. julija ga je podpisala Poljska. Torej izpad Romunije iz prvotno zamišljenega načrta ni prav nič oviral obeh držav, da nadaljujeta svojo politiko nemoteno, četudi osamljene. To bi pomenilo novo politično senzacijo, ki pa šele čaka razodetja, namreč, da se je v francoski zunanji politiki izvršila revolucionarna sprememba, ki na sodelovanje nekaterih držav ne računa več. Razpad prvotnega načrta predstavlja obstoj novega. Brezbriznost zaradi »izdajstva« Romunije dokazuje, da ima sedanja francoska politika — in to zaradi nekaterih razočaranj — z Rusijo druge namene, kot pa jih je imela še decembra 1931. Ljubimkanje z Italijo kaže v isto smer. Nam se zdi — pravih dokazov za to nimamo, a instinktivno prihaja ta misel — da se z današnjo ceremonijo podpisovanja sovjetskega pakta v Parizu, ustvarja v vzhodni Evropi neka vrzel, za katero bo v bodoče Francija imela hote manj zanimanja kakor prej. Zakaj? Čakajmo na dogodke!

Posledica pariškega pakta na Ba kanu

Naši odnošaji z Rusijo

Belgrad, 28. nov. 1. V navadno dobro informiranih zasebnih krogih se že ves teden vzdržuje vest, da je naš poslanik v Berlinu dr. Ba-lugdič prišel v Belgrad, da poroča vladi o poteku pogajanj Poljske in Francije s sov. Rusijo in o vplivu, ki ga bo imela nova politična linija Francije in Poljske na zunanjo politiko Nemčije v srednji in vzhodni Evropi. S tem v zvezi so nastala različna razmišljanja političnega in gospodarskega značaja in nehoti se vriva v spomin izjava, ki jo je ob priliki zasedanja konferen-cije držav Male antante v Belgradu preteklega maja podal bivši naš zunanji minister dr. Marinković o vprašanju odnošajev do sovjetske Rusije. »Seveda bomo tudi o tem vprašanju govorili, ker posamezni gospodje bodo prinesli vsak svoje mnenje, katera bomo potem primerjali.« Političen položaj se je od takrat očitno izpremenil, kajti naša zaveznica Romunija se je šele sedaj okrenila in izšla iz zunanjepolitičnega območja Francije, kateri v ruski politiki ni hotela slediti, kljub mnogim pritiskom. Romunijo bodo oblegali sedaj drugi prijatelji, z vsakim izmed katerih pa mi ne mogli niti hoteli navezati pristranih odnosov. Tako recimo italijanski ali angleški vplivi v

Romuniji, ki bi šli zoper interese Francije in zoper naše, bi nam na noben način ne mogli biti simpatični, četudi je Romunija naša zaveznica. S tem je, tako menijo nekateri, tudi za nas odprto vprašanje našega bodočega razmerja do sovjetske Rusije, razmerja, ki ga bi bilo dobro spraviti v obliko pakta, sličnega, kot sta ga podpisali sedaj Poljska in Francija. Zanimivo je pri tem, da so posebno nekateri gospodarski krogi glasni zagovorniki takšne nove usmeritve, češ, da bi tudi naš izvoz pri tem prišel na svoj račun. Lesni izvozniki na primer mislijo, da bi se dalo s posebnimi pogodbami zavarovati gotove inozemske trge pred dumpingom sovjet. lesa, kar bi našemu lesu prišlo v dobro. Drugi zopet se vdajajo iluzijam, da bi se naše izseljenstvo dalo usmeriti v drugem pravcu, ko so prekooceanske in tudi evropske države izseljevanje tako omejile, da naravnost onemogočile.

Ker na merodajnih mestih k temu vprašanju še niso zavezali nobenega stališča, smatram, da je na neresno postavljena, akoravno je na drugi strani precej gotovo, da bodo zadnje preukcije v evropski politiki sčasoma tudi od nas zahtevale novih rešitev.

Poljsko-ruska pogodba ratificirana

Varšava, 28. novembra. tg. Še pred podpisom francosko-ruskega pakta v torek je predsednik poljske republike včeraj ratificiral poljsko-rusko pogodbo in s tem spadalajoč poravnalni dogovor. Zunanji minister polkovnik Beck je ta državni akt iz Ženeve poslal v Moskvo s prijateljsko izjavo, s katero izraža upanje, da se bodo prijateljski sosedni odnošaji med obeh vzhodno-evropskimi državama še bolj poglobili. Kot prvo posledico upa Poljska doseči trgovinsko pogodbo z Rusijo, za katero se je doslej brezuspešno prizadevala.

Moskva, 28. novembra. tg. Ratifikacija poljsko-ruske pogodbe in skorajšnji podpis francosko-ruske pogodbe povzročata tukaj veliko zadovoljstvo tudi zaradi poročil iz Pariza, da se tam končno govori o eri boljših francosko-ruskih odnošajev. Naglašajo, da je do zaključitve teh pogodb trajalo tako dolgo sato, ker sta Francija in Poljska zastoj čakali na uspeh romunsko-ruskih pogajanj. Pariska poročila ruskih listov naglašajo, da se bodo v bližnji bodočnosti začela pogajanja o trgovinski pogodbi v

bolj prijateljskem duhu in z drugimi metodami, kakor pri prvih Poincarejevih poskusih. Merodajna francoska mesta bodo pri sklepanju trgovinske pogodbe obračala posebno pozornost na mobilizacijo kreditov.

Letonska — Rusija

Riga, 28. novembra. AA. Ker niso letonsko-sovjetska pogajanja za obnovo trgovinske pogodbe, ki je potekla 7. t. m. obrodila nikakih rezultatov, je več letonskih industrijalcev sklenilo odpotovati v Moskvo, da stopijo v neposredne razgovore s sovjetskimi ustanovami, da dobe tako novih naročil za letonsko industrijo.

V zadnjem času so Sovjeti naročili veliko količino blaga iz Finske in Poljske ter je kažejo nasproti letonskim tvrdkam zelo rezervirane, brez dvoma zato, da jim pokažejo svoje nezadovoljstvo z zadržanjem Letonske, ki pri pogajanjih v Moskvi ni hotela pristati na sovjetske pogoje.

Revolucionarji v izgnanstvu

Trocki o Rusiji

Kodanj, 28. nov. AA. Snoči je imel Trockij napovedano predavanje, ki se je izvršilo v popolnem miru. Govoril je nemško. V uvodu je izjavil, da hoče podati znanstveno sliko ruske revolucije, češ, da so dogodki pred revolucijo le malo znani. O revoluciji sami je dejal: Velika buržuazija se je bila razvila, ni pa poglajala korenin v narodu. V ruskem narodu so bili delavci prednja straža revolucije. Nato je govornik kritikoval nepravilno razdelitev zemlje, ki je po njegovem privedla leta 1917 do kmetijske vstaje.

Buržuazija, je rekel Trockij, ni mogla izvršiti agrarne reforme, zato so se kmetje pridružili proletarskim delavcem, ki so postali njihovi gospodarji. Tako je prišlo 4 milijone industrijskih delavcev na čelo 100 milijonov kmetov. Kmetje so bili rezerva za revolucijo, zatirani narodi pa druga rezerva. Zakaj v Rusiji živi 70 milijonov Veliko Rusov, poleg tega pa tudi 90 milijonov zatiranih narodov.

Mnogi so se vprašali, je nadaljeval Trockij ali bo delo, ki ga je revolucija opravila ostalo trajno. Revolucija pa je preizkušnjo prestala. Glede njenih žrtev je govornik naglasil: Kapitalizem je trajal cela stoletja in on je privedel do svetovne vojne. Zato, je izjavjal Trockij, se ne more zahtevati od revolucije, da bi v 10 letih napravila raj na zemlji. Pri tej priliki je govornik opozoril na ameriški secesijski vojni. Tudi tam, je dejal, so se vpraševali, ali je bila vojna vredna tolikih žrtev. Verjetno je, da bi lastniki sužnjav na to vprašanje odgovorili z ne, toda vsi drugi bi bili nasprotnega mnenja.

Trockij je nato razlagal gospodarski razvoj sovjetske unije in dejal: Če bi produkcijo leta 1913 zaznamovali z indeksom 100, bi znašala za leto 1920 samo 25, za 1925. leto 74, za 1929. leto 200 in za 1930. leto 300.

Svoje predavanje je Trockij zaključil z željo, naj bi se razvila nova socialistična družba, katere prva etapa so Sovjeti.

Slovenska drama ali nemško gledališče?

Nedeljska protestna manifestacija v slovenski drami.

Ljubljana, 28. novembra.

Letos mineva 24 let, ko so Nemci s slovenskim denarjem Kranjske hranilnice in s podporo cesarja Franca Jožeta zgradili v Ljubljani svoje čisto nemško gledališče. Tako prehajamo pravzaprav že v 25 letnico tistih dogodkov, ki so od nemške strani imeli užgati slovenski ljubljanski nemški kulturni pečat. Na tem nemškem odru, ki nanj ni imela dostopa slovenska beseda in slovenski misel, so dajali moralnemu nastroju svojih obiskovalcev primerno plehko nemško blago iz nemških slagerskih fabrik. Ta nemški šund je bilo kulturno blago za tedanje nemško, nemškutarsko in tudi slovensko napredno občinstvo. Ta nemški šund je uničil v tedanjih »izobraženih« ljubljanskih krogih vsako resnično kulturno stremenje, tudi v velikem delu takozvane slovenske napredne javnosti, ki si je štela v neprimerno večjo čast sedeti večer za večerom pred nemško šmiro, kakor pa podpirati kulturne naloge slovenske Talije. Ta nemška šmira je kakor slana pomorila slovensko gledališko kulturo. Sicer moramo reči, da ta nemški oder tedaj res še ni delil tako velikih kosov mesene naravnosti, kakor so jih v istem poslopiju začeli ponujati te dni. Pač pa je to nemško gledališče za zaprtimi vrati nemško-slovenski »napredni« eliti začelo prilejati takozvane »lepote večere«, za katere je dajal živi material del nemškega gledališkega oseba. Ta kult politenosti in naravnosti je v bratski slogi združeval obojevalce nemškega in slovenskega jezika. Takrat pa takozvana kultura takim početjem še ni bila za ligovo pero.

Letos torej prehajamo v 25 letnico teh dogodkov na nekdanjem nemškem odru. S Kranjsko hranilnico je ob prevratu tudi to poslopje prešlo v last slovenskega naroda, ki je z njegovimi denarji bilo zgrajeno proti njemu. Iz nemške šmire je nastala — slovenska drama, katera je v teku enega desetletja zbrala okrog sebe res dobre dramske igralce, ki so sposobni na odru ustvarjati prvovrstne umetnine — v čast slovenski kulturi. Ampak zdi se, da duh nemškega šunda, ki se je pred 25 leti pojavil na tem odru, še živi. Zdi se celo, da se je kar nekam razrasel. Te dni pa slavi triumfe, kakršnih ni doživljal niti ob času najbolj naturalističnih »Schönheitsabenden« za zaprtimi vrati. Iz nemške literature se je pojavil moralni šund v obliki »Veselega vinograda«, ki je kar neutegoma dobil dostop na — ta slovenski oder! Zdi se tudi, kakor da bi se bila sedanja gledališka uprava zrekla, da hoče slovenskemu občinstvu za vsako ceno diktatorično vsiliti duha te kulturne šramote in moralne nesnage. Javni protesti v »časopisju niso nič zalegli. V nedeljo zvečer je zato poštna slovenska javnost, ki se misli in čuti slovensko narodno in kulturno, v gledališču samem povedala svoj protest v brk sedanjim »kulturnim diktatorjem«. V nedeljo zvečer je poslopje slovenske drame doživelo prizore, kakršnih ni še doživelo nobeno gledališče na Slovenskem in morda tudi nobeno nikjer drugod po svetu še ne.

Točno ob 8 je bila dvorana nabito polna; gledališče do zadnjega kotička razprodano. Ko se je dvignil zastor, je v parterju vetal mož, ki je gibanje protestiral proti nameravani igri. In ves parter, stojišče, lože in balkon in galerija je udarilo v gromovit plosek, ki je potrdil in podkrepil govornikove protestne besede. Od vseh strani so se dvigali ogorčeni protesti: »Proč z nemškim šundom!« »Proč z gnojmi!« »Šramota za slovensko gledališče!« Malostevniti obojevalci te vrste dišeče »umetnosti« so skušali reagirati, a jih je plaz splošnega ogorčenja kar zadušil. Zastor je moral pasti. Demonstracije pa so se nadaljevale.

Okrog pol 9 se je zastor vnovič dvignil, luči niso pogasili, igralci so začeli igrati ob razsvetljenih dvoranah. Toda niti en glas ni prodril v parter. Vihar ogorčenja je zajel vse gledališče, ko je občinstvo videlo, da gledališka uprava hoče naključno odločno izraženi zahtevi z igrjo nadaljevati. Na oder je priletela steklenica amonijaka, ki je s svojim smrdom napolnil oder in gledališče. Igralci pa so morali igrati — samim sebi. Ves parter se je dvignil kakor en mož, obrnil hrbte odru in stoje začel prepevati slovenske himne. Pridružilo se je zopet stojišče, lože in balkon. Bila je to resna in impozantna manifestacija slovenskih kulturnih ljudi za čistost slovenske kulture, za dostojnost in spodobnost slovenskega gledališča. »Veseli vinograd« je bil obsojen kakor še nikoli in z njim gledališka uprava. Obsodba je bila jasna, odločna in nedvomna. Uprava slovenskega narodnega gledališča si po tej obsodbi ni znala več drugače pomagati.

Zgodilo se je ob priletku Zelenice, ko je bil postavljen ta bram nemškemu šundu v slovenski kulturni prestolnici, da so iz taistega hrama, ki naj bi sedaj služil slovenski kulturi, nemškemu importiranemu šundu na ljubo iz slovenske drame slovenske žene, ki so protestirale proti onečaščenju, slovenske matere, ki so manifestirale za spodobnost in resnično kulturo —

Ob tem jubileju se je pod upravni-kovanjem slovenskega pesnika Otona Župančiča zgodilo, da iz slovenskega kulturnega hrama slovenske moške, delavce in izobražence, med njimi znane slovenske kulturne delavce zato, ker so manifestirali za slovensko kulturo zoper nespodobni in umazani nemški šund. Ponedeljkovo »Jutro« poroča,

Dve tretjini občinstva je protestiralo, tretjina občinstva je pa ali molčala ali pa s prsti kazala

Okrog pol 10 zvečer

nakar se je »Veseli vinograd« nadaljeval skoraj pred praznim gledališčem. Nad občinstvom, ki je ostalo v dvorani, je ležala težka mora, ki je najbolj mastni ocvirk z odra niso mogli več pregnati. Brez odobravanja so morali v skoro prazni dvorani končati svoj nekulturni, a »naturalni« opravke.

Da bi slovensko gledališko vodstvo upravičilo svoje »kulturno« delo s tem nemškim šundom, se je moralo poslužiti sile in — katera ji je bila na razpolago. S tem pa so gospodje dostojnemu in impozantnemu protestu slovenskega kulturnega in res narodnega občinstva dali še večji poudarek. Sedaj je jasno, da »kulturno« delo slovenskega gledališkega vodstva ni le samo v duhu »Veselega vinograda«, ampak tudi

ki hoče potlačiti svobodno mišljenje kulturnih slovenskih ljudi.

V tej ugotovitvi je močnejši uspeh nedeljske protestne manifestacije. S tem pa je tudi za vso bodočnost ugotovljeno, kdo so povzročitelji kulture »Veselega vinograda« in kdo so krivci nedeljskih namizij nad slovenskimi ženami in možmi. Prihajeno za bodočnost: Odgovornost krivde osta-

Volitve v Belgiji

Zmaga katoliške enotne fronte

Bruselj, 28. nov. —d. Večerašnje volitve so se zaključile s pravo katastrofo za liberalce, ki so jih sami izzvali. Volitve bi se morale vsrčiti šele maja prihodnjega leta, toda na zahtevo liberalcev se je koalicijska katoličani razbila in razpisati so se morale nove volitve. Liberalcem so vzbujali malenkostni uspehi v nekaterih krajih pri septembrskih občinskih volitvah upanje, da bi v tem trenutku uspeli tudi pri parlamentarnih volitvah.

Pomen uspeha katoličanov

Uspeh katoličanov je zelo pomemben, saj bi slo njihovim organizacijam vse priznanje že v primeru, da bi katoličani ohranili dosedanje postojanje, med tem ko so v resnici še napredovali. Katoličani so namreč v času najhujše gospodarske krize nosili vladno odgovornost, ki so jo liberalci skoro v vsakem konkretnem vprašanju, kadar je šlo za nepopolarne finančne ukrepe, skušali skrbno otresti, čeprav so bili sami v vladni koaliciji. Tudi volivna propaganda se je vršila v tem smislu in liberalci so delali za vso finančno in gospodarsko politiko odgovorno katoliško stranko. Tudi prelom koalicijske za časa zadnje vladne krize so zagovarjali prav s tem, da se jim zdi finančna politika Renkinove vlade premalo smotrna.

Razpis volitev so zahtevali tudi socialisti, ki jim je napredek pri občinskih volitvah obljubljal uspeh tudi pri volitvah v poslansko zbornico. Po

dosedanjih vesteh bodo socialisti imeli v zbornici 78 mandator in bo njihova stranka torej prav tako močna kakor katoliška. S tem so si socialisti popravili poraz, ki jih je doletel pri volitvah 26. maja 1929 in ko je število njihovih mandatorov padlo od 78 na 70. Tudi katoličani so takrat nazadovani za 2 mandata, ki so ju zdaj zopet pridobili. Liberalci so takrat napredovali od 23 mandator na 28, med tem ko so zdaj šli zopet nazaj. Prav tako so pri volitvah l. 1929 napredovali frontisti za 5 mandator, ki so jih zdaj izgubili. Komunisti so takrat od dveh mandator izgubili enega, med tem ko imajo sedaj tri.

Kulturno bo na fronti

Katoliška zmaga je toliko bolj pomembna, ako pomislimo, da so se morali katoličani boriti pravzaprav proti enotni fronti liberalcev in socialistov. Obojni so si postavili v volivni program zahtevo, da mora država odtegniti podporo konfesionalnim, to se pravi katoliškim šolam. Že v občinskih svetih se je v nekaterih krajih osnoval med socialisti in liberalci tako zvani kartel levice. Prav radi tega in tudi radi drugih okoliščin so se širili glasovi, da bo v bodoče prevzela vlado koalicijska med liberalci in socialisti. Dejstvo je, da so bili na liberalnih listih potisnjeni v ospredje radikalni liberalci, ki zagovarjajo zvezo s socialisti, med tem ko so se skrivala imena desnega krila liberalcev, ki zagovarja koalicijsko katoličano, v ozadju.

Italija rovavi za našim hrbtom

Nov udarec naši Irgovini?

Trst, 28. novembra. r. Vest, da je italijanska vlada po svojih predstavnikih v Budimpešti in na Dunaju ponudila madjarski in avstrijski vladi prosto ceno v tržaškem pristanišču, se v tukajšnjih gospodarskih krogih potrjuje. Med tem ko so bile prve informacije še meglene, so zdaj znane že podrobnosti. Avstrija in Madjarska bi dobili v Trstu prosto ceno, ki bi bila zvezana z avstrijskim in madjarskim ozadjem po železnicah, ki ne tečejo skozi Jugoslavijo. Dovažanje blaga iz Madjarske bi se vršilo čez Koroško, in sicer po železnici Beljak-Trbiž-Trst, tako da bi se železniška zveza povsem izognila jugoslovanskemu ozemlju. Ne gre samo za blagovni promet, temveč tudi za tujski. Nekateri tržaški krogi, posebno politični se že vsa povojna leta vdajajo iluziji, da bi se dalo z direk-

no spojitvijo Avstrije in Madjarske s Trstom rešiti tržaško pristanišče, češ, da zdaj ovira promet s Trstom jugoslovanska tarifarna politika in carinske šikane. Prav v tej zvezi je nastal načrt za takozvano predlisko železnico, s katero naj bi Trst dobil neposredno zvezo z Avstrijo; sedanja zveza skozi Trbiž in Videm je neekonomična. Načrt je propadel radi razumljivega odpora Benetk.

Da bi si Italija čimbolj pridobila Avstrijo za svoje načrte, so njeni predstavniki izjavili, da je pripravljena kupiti v Avstriji 7000 do 8000 vagonov rezanega lesa, posebno železniških pragov in brzojavnih drogov. Poleg tega bi dovolila na svojih železnicah 4 lire popusta pri voznini za vsak ku-bični meter.

Konec nemške krize?

Ali Schleicher ali Papen

Berlin, 28. novembra. Ig. Jutri se pričakuje odločitev v kabinetni krizi, in sicer na ta način, da nastane vprašanje: ali Schleicher ali Papen? Kdor bo mogel dati boljša zagotovila za zimske mesece, tega bo Hindenburg imenoval. Pri teh zagotovilih gre za to, ali se bo posrečilo, pridobiti industrijske zveze in delavske strokovne organizacije pod gotovimi jamstvi za podpiranje bodoče vlade. Najrajši bi postavili za delovnega ministra kakega strokovnjaka iz strokovnih organizacij. To upanje je pač nekoliko preveč optimistično, vendar pa je tudi važno, da je imel danes vojni minister Schleicher razgovor z voditelji socialno-demokratskih strokovnih organizacij.

Kakor javlja splošna nemška zveza strokovnih organizacij, so njeni voditelji pri razgovoru o najnujnejših gospodarsko-političnih vprašanjih označili kot najvažnejšo nalogo preskrbo dela potom javnih del, razen tega pa zopetno ukinitve mednarodnih dolžb v septembrski zasliani naredbi, končno pa so se zavzemali tudi za naseljevanje, ki naj bi se vodilo po gospodarskih in socialnih vidikih. O najvažnejšem političnem vprašanju, predvsem o tem, ali bi se mogla dobiti večina v drž. zboru za odgoditev parlamenta, poročilo ne javlja ničesar, toda general Schleicher ima pri sedanjih

Občni zbor veslaške zveze

Zagreb, 28. nov. — Občni zbor Jugoslov. veslaške zveze, ki je bila proti koncu svoje burne, je končala snoči zelo pozno svoje delo. Ko je bil izbrpan dneveni red, je bila izvoljena nova uprava. Dosedanji desetletni predsednik dr. Stalijski je bil izvoljen za častnega predsednika zveze. Nato so sprožili nekateri člani vprašanje prenosa sedeža zveze iz Splita v Belgrad, kateri predlog pa je bil z 8 proti 6 glasovom zavrnjen. Dr. Stalijski je bil izvoljen nadalje tudi za predsednika zveze za leto 1933. Za sedež zveze v Splitu so glasovali delegati sledečih veslaških klubov: »Gusar«, Split, »Gusar«, Zagreb, »Blokova« iz Makarske, H. V. K. iz Zagreba, »Jadrane« iz Susaka, »Uskoke« iz Zagreba, ljubljanski sportni klub in »Bože« iz Belgrada. Proti pa so glasovali delegati sledečih klubov: »Pančevac«, »Galeb«, Zemun, »Neptun«, Osijek, »Smederevo«, Belgrad in »Krikat«, Sibenik. Sedež glavne zveze ostane torej še nadalje v Splitu. Nato je bila izvoljena ostala uprava in je bil med drugimi izvoljen tudi Kilar iz Ljubljane.

Dunajska vremenska napoved: Dosedanje oblačno, deloma deževno in milo vreme bo trajalo še dalje. Ni izključeno, da bi se začasno ne izboljšalo. Značaj vremena je nestanovitven.

Zagrebska vremenska napoved: Povečini oblačno, nestalno in toplo.

ne zapisana do tistih dob, ko bo ta kriyda dobila svoje gotovo in zaslužen plačilo, katerega bodo deležni vsi od najnižjega do najvišjega v hramu slovenskega gledališča.

★

Del občinstva,

je ostal pred poslopijem in nadaljeval protestne manifestacije. Drugi del, sestojec iz kakih 300 mladih mož vseh stanov, pa je v sprevidu odšel po mestu ter manifestiral proti »kulturni diktaturi« po vsem mestu. Pred Mestnim domom se je sprevid demonstrantov okrog pol 10 končno moral raziti.

Proič edini

Položaj katoličanov je bil težak tudi radi cepljenja v njihovih vrstah, ki ga je povzročal v prvi vrsti narodnostni problem. Flamci so prehajali čedalje bolj v ekstrem in zašli v vrste skrajnih nacionalistov, t. j. frontistov. Na drugi strani je bila nevarnost, da katoliška stranka izgubi med Valonci prav radi opore, ki jo je dajala flamskemu gibanju. Čeprav je volivna herba trajala komaj dober mesec, se je katoličanom posrečilo postaviti enotno fronto in to menda prvič v zgodovini belgijskega parlamentarizma. K temu je seveda mnogo pripomogel znani pastirski list vseh belgijskih škofev, v katerem so ti priporočili katoličanom enotca nastop, ker da je nevarnost, ki grozi državi in katolicizmu posebno od marksizma, silno velika. Poleg sedanjega ministrskega predsednika de Brockeville ima veliko zaslugo za ta uspeh Van Cauwe-laerts, kateremu se je posrečilo razbiti vrste flamskih nacionalistov in pritegniti velik del teh revolucionarcev h katoliški flamski ljudski stranki.

Končni rezultati

Bruselj, 28. nov. Ig. Pozno zvečer se objavili končnovoljavno sestavo novoizvoljene belgijske poslanske zbornice. Socialisti so dobili 73 mandator (več 3), katoliški 79 (več 3), liberalci 21 (manj 4), frontisti, to je flamski nacionalisti s (manj 3), komunisti 3 (več 2).

Nova vlada na Badenskem

Karlsruhe, 28. nov. Ig. Na Badenskem se je končno razbilo 14 letno odedovanje centrama in socialnih demokratov. Kakor je bilo že pričakovati, so socialni demokrati sklenili, da odklonijo konkordat. Prelom med obema strankama je končno veljaven, s tem pa je tudi nehal dosedanja vladna več na na Bavarskem. Kakšne bodo nadaljnje posledice te odločitve socialnih demokratov, se bo pokazalo v sredo pri pogajanjih o deželnem zboru in pri novi volitvi badenske vlade. Ni izključeno, da ne bi centrum in ljudska stranka, ki razpolagata skupno z več kot polovico mandati v dežel. zboru, sestavila vlado do novih volitev l. 1933.

Austro-poljska pogaian'a

Varšava, 28. nov. ž. Poljsko-avstrijska trgovinska pogajanja, ki so bila pred par dnevi v Varšavi, bodo kmalu zaključena. Poljska zahteva dosedanji kontingent premoga in prašičev, avstrijska delegacija pa zahteva carinske preference za večjo množino industrijskih proizvodov. Po poteku sodeč, bodo vsa vprašanja v najkrajšem času ugodno rešena.

Razdelitev zemlje v Spaniji

Madrid, 28. nov. ž. Po uradni ugotovitvi je bilo do sedaj zaplenjenih poldrug milijon hektarov veleposestniških zemljišč. Največ je bilo zaplenjenih Medinskemu vojvodu, ki je ob 40 milijonov pezet vredna zemljišča.

Vo na v južni Ameriki

Newyork, 28. nov. ž. Po vesteh iz Asumpti-ona se je pričela večeraj velika paragvajska ofenziva proti bolivijskim četam v področju Gran Chaco, zlasti v smeri proti Porto Saavedra.

Gibanje železničarjev

Sublin, 28. novembra. l. Predlog železniškega društva, da se z novim letom, ko bodo stopile iz veljave dosedanje tarifne pogodbe, znižajo vsemu delavstvu mesečni prejemki za 10 odstotkov, je naletel v vseh vrstah železniškega delavstva na oster odpor. V teku večerašnjega dne so o tem predlogu razpravljali na preko 100 delavskih shodih in je bil predlog soglasno zavrnjen. Zato ni izključeno, da bo v mesecu januarju izbruhnil po vsej Irski splošni železničarski štrajk, ki ga že napovedujejo nekatere delavske organizacije.

† Mihael Giers

Pariz, 28. nov. Ig. Bivši ruski poslanik v Carigradu Mihael Giers je umrl v Parizu star 75 let.

Nov predsednik izrednega sodišča v Rimu

Rim, 28. nov. AA. General Cristini, predsednik izrednega sodišča za zaščito države, je podal ostavko iz osebnih razlogov. Za novega predsednika je postavljen generalni konzul Antonin Tringali, dosedanji podpredsednik.

Berlin, 28. nov. Ig. Bivši sovjetsko-ruski ljudski komisar za prosveto Lunacarski se je moral v Berlinu podvreči operaciji. Izrezali so mu eno oko.

Belgrajske vesti

Belgrad, 28. nov. l. Iz zanesljivega vira smo zvedeli, da bo v najkrajšem času spopolnjeno mesto vojnega vikarja, ki je bilo izpraznjeno z vpokojitvijo dosedanjega vojnega vikarja dr. Rožića. Kot najresnejši kandidat se imenuje belgrajski nadškof dr. Rodić.

Belgrad, 28. nov. l. Vpokojeni so pri ljubljanskem železniškem ravnanstvu: vlakovodja Mihael Rabič, prometnik Alojzij de Reggi, strojevodje Ignac Celič, Karel Kanoni in France Kavšek, progovni nadzornik Josip Kranjc, vlakovodja Anton Prele in pomožni vlakovodja Jožef Ljubčić. Pri sarajevskem železniškem ravnanstvu je vpokojen strojevodja Vinko Vodopivec.

Belgrad, 28. nov. l. Pri ravnanstvu drž. rudnika v Velenju je napredoval v 8. pol. skup. za rudarkega pristava ing. France Uršič.

Belgrad, 28. nov. l. Tukajšnja Privilegirana agrarna banka je izdala za svoje uradništvo interno uredbu, ki predvideva: 1. Vsaka dosedanja neporočena namočenska izgabi službo v tem zavodu v slučaju poroke. 2. Sležbo izgubi tudi ona sedaj nameščena poročena žena, ki dobi otroka.

Belgrad, 28. nov. l. Tukaj se mudi po poših Družbe Jezusove jezuitski provincial o. Jurij iz Zagreba.

Belgrad, 28. nov. l. Dne 7. novembra popoldne se vrši seja osrednjega tajništva Delavsk h zbornice Jugoslavije v Belgradu, 3. in 4. novembra pa bo kongres vseh Delavskih zbornic

Razkol med Ita'lio in Turčijo

Carigrad, 28. nov. Ig. Večerni list »Akšame« poroča, da so se prekinila pogajanja o posojilu 30 milijonov lir, ki jih je Italija obljubila Turčiji, ko je Izmet paša bival v Rimu. Italija je pri razgovoru o podrobnostih zahtevala, da bi Turčija to posojilo porabila deloma za poplačilo italijanskih dobav, posebno vojnih ladij, deloma pa za nova naročila pri italijanski industriji.

Velik požar na Zgornji Beli

Kranj, 28. novembra. Kranjska okolica, ki je bila svoječasnno na zelo slabem glasu radi neprestanih požarov in požigov je večeraj in danes nenkrat doživela kar dva požara. Večera, v nedeljo zjutraj ob 6 je gorelo v Druhovki, o čemer poročamo na drugem mestu; danes zjutraj med 5 in 6 pa je nastal velik požar na Zgornji Beli pri Preddvoru. V spodnjem koncu Zgoranje Bele ima lepo domačijo posestnik in gostilničar Matija Rozman, po domače Bežjak. Pri cestni se nahaja hiša, gospodarsko poslopje pa se v četverokotni razteza okrog prostornega dvorišča. Oženjen je nastal v šupi ter se ne ve, na kak način; ali je bil podkralen ali ponevedoma ali radi nesreče. Hitro je objel gospodarska poslopja, tako skedenj, hlev, dvornico in šupo. Poslopja so bila krita s slamo ter so bila večji del lesena. Zato je ogenj z velikansko hitrico požiral poslopja eno za drugim. V skednju in hlevu je bilo polno živinske krme, sena in slame, v dvornicih druga, kar je vse skupaj s poslopjem vred zgorelo. Plen ognja je postalo tudi nekaj orodja. Živino so otieli. Rozman, ki je sicer dober in skrben gospodar, baše ni veliko zavarovan. Škoda pa gre seveda v težke tisočice. Velik požar, ki je bil viden po vsej kranjski okolici, so gasili najprej sosedje in vaščani, ki so se na kile zvonov zbrali skupaj. Nato pa so prihiteli gasilci iz Preddvora in drugih bližnjih vasi, ki so rešili Rozmanovo hišo in sosednja poslopja in preprečili katastrofalno nesrečo za prebivalce v teh težkih dneh.

Rudarjem v Hudi jami kruha!

Laško, dne 25. nov.

»Slovenec« je že poročal o redukciji rudarjev v Hudi jami pri Laškem. Tudi je poročal o velikih brateh in medsebojni ljubezni tukajšnjih rudarjev, ker so na svojem shodu v Laškem, dne 20. t. m. soglasno sklenili, da se sami odpovedo delu en dan v tednu, samo da ne pride do redukcij, ter so pripravljeno delati skupno z vsemi rudarji mesto 6 samo 5 dni v tednu.

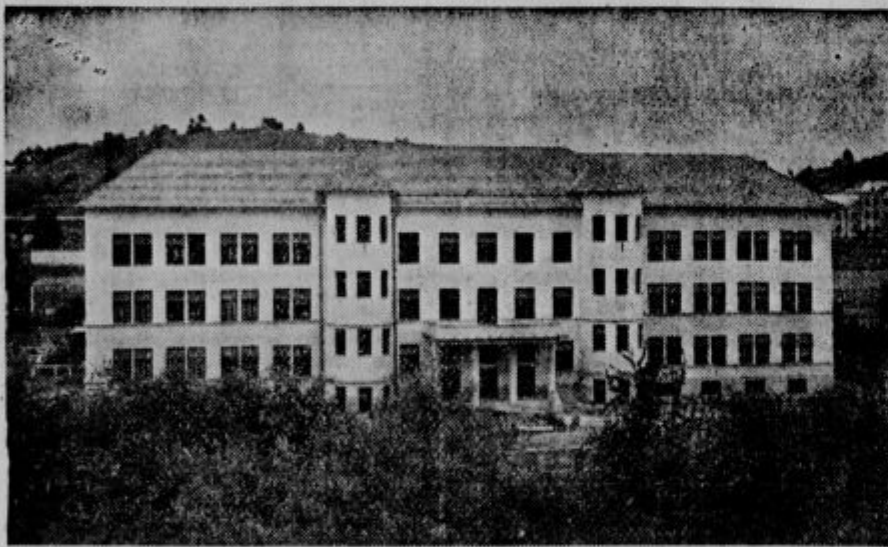
Javnost laškega okraja je ta sklep rudarjev sprejela z velikim zadovoljstvom, ker je s tem dano zagotovilo vsem rudarjem vsaj za skromen zaslužek.

Zdaj pa, kakor čujemo, se je osnovala za

rudarje še nekaka dobrodelna akcija pod vodstvom same gospe ravnateljke gosp. Kloc. Kakor se je ta dobrodelna akcija pričela, se zdi, da bo vodstvo rudnika samo prispevalo za 50.000 Din za stradajoče rudarje.

Nam, ki kajpada na vso moč pohvalimo to dobrodelno akcijo in njene ustanovitelje, pa se zdi umestno tej gospodi priporočiti, da bi pri rudniku vplivala, da se redukcije ne izvrše. Socialno in dobrodelno načelo je: Ljudem preskrbite kruha in ne podpora! Do dela imajo pravico, podpora pa je miloščina. Prepričani smo, da bo ugledna akcija, ki jo omenjamo zgoraj, ki pri rudniku ni brez vpliva, lahko uspešno delovala v tem smislu.

Ob otvoritvi nove škojeloške šole

Novo šolsko poslopje v Škofji Loki, ki bo danes slovesno otvorjeno

Prigodna deklamacija

Zložil: Jamnikov Tine

Gledam, o gledam pred seboj naše mesto, naš košček sveta, našo krajino zvesto: nad Gradom Kranjem in še višje Ljubnik, bele hiše pod njim in farne cerkve zvonik, in hribe, ki krog se za róke drže... in se varno spuščajo v plodno polje, in Soro, ki zvesto naše mesto objemlje — gledam, o gledam ta lepi kos zemlje in vem: nikdar se ga nagledal ne bom... O Loka, moj dom, moj dom!

Tu v Loki smo prvič poskušali teči, tu v Loki prvo besedo izreči, najslajšo slovensko besedo — mati; tu v Loki trpeli so naši očeti, da znatljivosti pri materi početi, mogli razmaha bi širnega dati. In vem: iz njih žrtev je vstal nov dom, prosvete dom, naš šolski dom.

O šola! Na Sorškem polju bel labod! Pod svoje peroti sprejmi naš mladi rod! Z živo krvjo svojih prsi ga doji! O pridite k meni, vi mali — iz mesta in okolice hčere in sinovi: iz mene gre pot na vse štiri strani, iz mene gre pot v življenje skrbi, na meni stojé vsi naši domovi! V meni so skrivte vsega živga klice, iz mene deca raste v vse poklice, iz mene govori modrost velikih mož: Delo, prosveta in milost božja to je modrost našega orožja za boj življenja — in živeli boš!

O šola! Naša šola škojeloška! O da preteklost tvoja bi bila tudi proroška! Iz starih nizkih stavb so poleteli visoki duhovi

Drzen vlom v župnišče

Grosuplje, dne 27. nov.

Danes zjutraj je bil izvršen vlom v župnišče v Zalni. Neznani zlikovci je uporabil priliko med prvo sv. mašo, ko ni bilo nikogar v župnišču. Pri bližnjem kozolcu je vzel lestev, jo pristavil zadaj za župniščem k oknu prvega nadstropja, razbil šipo in pot mu je bila prosta. Začel je gospodariti po pisarni in stanovanju g. župnika in je našel večjo vsoto cerkvenega denarja, ki jo je odnesel. Druga ni vzel nič, samo malo je razmetel po sobi. Privoščil si je tudi nekaj cigar, ki so mu prišle pod roko.

Kdo bi bil ta nepridiprav, še ni nič znano. Vsekakor pa je moral biti dobro orjantiran o tej stvari, ker je kar čakal na to priliko. Gotovo ni daleč proč od tod. Poslali so v Ljubljano po policijskega psa, pa ga na žalost niso dobili. Orožniki so se sicer zelo trudili, da bi ga izsledili, toda za enkrat niso še prišli do pravega rezultata. Upati pa je, da se ne bo dolgo mastil s tujim denarjem.

Požar v Drulovki pri Kranju

Kranj, 28. nov.

Pred dvema letoma, to je v poletju l. 1930 je bilo v obnavskih vaseh na desnem bregu Save navzdol, več požarov. Gorelo je enkrat tu enkrat tam. Za požigalcem pa ni bilo nobenega sledu. Med drugimi je l. 1930 meseca junija gorelo tudi pri Francetu Trilerju, vulgo »Povlecu«, o čemer je takrat »Slovenec« podrobno pisal. Ogenj mu je uničil hišo in hlev. Lestel je neopako doletel kakih 20 m oddaljeni osten pod. Z izplačilom zavarovalnice ter s pomočjo sosedov in milodarov je takrat Triler obnovil poslopje. Postavil je lično, novo hišo in hlev, obenem pa je takoj po požaru zavaroval pri Vzajemni zavarovalnici za 15.000 Din stari pod, ki je bil še pri »Dunavcu« zavarovan za Din 5.000. Po cenitvi strokovnjakov pa je bil pod vreden le okrog 1000 Din.

Včeraj, v nedeljo 27. t. m. ob 6 zjutraj pa je Trilerju odgorcel. Ker je bil lešen,

v času, ko njim so še meje začrtane bile — a zdaj so se meje v brezmejnost razmaknile vse višje se vzpeti bodo mogli sinovi!

Visoka so drugi, avobodni polet — veliki trudi. In šola — druga, mati — naj nudi veliki grudi: iz nje naj teče v deco kri naših davnin, duh deda in praded — veda zdravih korenin, očeta delavnost in mater pobožnost velika, nebeška sladkost njih slovenskega jezika, globoko poznanje vseh zemskih stvari, najširša prosveta, ki naj se rodi iz ljubezni do tega koščka zemlje, ki mu je Škofja Loka ime!

★

Gledam, o gledam pred seboj naše mesto, naš košček sveta, našo krajino zvesto: nad Gradom Kranjem in še višje Ljubnik, bele hiše pod njim in farne cerkve zvonik, in hribe, ki okrog se za róke drže... in se varno spuščajo v plodno polje, in Soro, ki zvesto naše mesto objemlje — gledam, o gledam... in oči mi jemlje: Kaj ves ta božji svet gleda z menoj na lepo Sorško polje pod seboj, kako se v življenje budi nov labod in vprašuje: Boš zvesto stražil naš rod?

In iz žive zemlje, iz živga rōda je planila živa kri v belega laboda, pod planitnikom zganil je tople prōti, radosten pognal se rodu nasproti in kliče naši deci neboljeni:

Zivim! Zivim! Pustite male k meni!

je velik ogenj povzročil veliko nevarnost za sosednja poslopja. Pri vsej nesreči pa je čudno, da je ožen pod le deloma poškodoval. Triler je šel to jutro s svojo ženo Francisko in z 8 letno hčerko k 6. maši v Kranj. Za ožen je zvedel šele po maši. Baje je šel nato takoj na orožniško postajo v Kranju, kjer je popisal, kaj vse mu je pogorelo. Navedel je, da je bilo na podu 6 voz sena in slame, slamoreznica in čistilnik za žito ter ob podu dva voza butar. Škoda je cenil na Din 100.000. Po cenitvi strokovnjakov pa znaša škoda le kakih 2000 Din, kajti pod je vreden le okrog Din 1000 in niti ves ni pogorel, slamoreznica in čistilnik pa sta ostala precej neopškodovana. Sosedje so nam pa pripovedovali, da na podu sploh ni bilo sena in slame, ter tudi butar ob podu ne. Voz, ki se je navadno nahajal v šupi poleg poda, je že nekdo zvelkel ven in ga odpeljal drugam. Po pripovedovanju sosedov, ki so prvi gasili in so bili najboljši osvedci, ki so podu ni bilo živinske krme razen malo plev. — Za časa požara se je nahajala doma le 26 letna mladenka, žena Francetova, ki je bila mlajša otrokoma, ki je duševno nekoliko omejena.

Gasili so najprej sosedje, nato pa gasilci iz Strazišča in drugih obnavskih vasi, ki so sosednja poslopja rešili ognjene nevarnosti, ker bi bila sicer vsa vas v veliki nevarnosti, ker je tam več hiš skupaj. Trilerja in njegovo ženo so orožniki zaprli.

Domžale

Javno razsvetljavo imamo in sicer prav čedno javno razsvetljavo, čeprav se bo morda kakemu tujcu, ki Domžal ne pozna in pride k nam kak delavnik ali nedeljo zjutraj, zdela, da je nimamo, ker po domžalskih cestah in ulicah vlada egiptovska tema. Temu je vzrok v tem, kar običajno šteti. Vse prav, toda varčevanje je treba na pravem mestu. Ker hodi veliko ljudi na kolodvor, ob nedeljah pa zlasti v cerkev, bi bilo prav, da bi tedaj gorele vsaj nekatere žarnice, da bi se vsaj malo videlo in bi se ljudje ob slabem vremenu mogli izogniti vsaj naj-večjih luž. Gospodje, če že hočete rešiti štediti, rajši zvečer tako urejate redkokdo po desetih najde na cesti. Čemu naj torej gori elektrika do 11 ali do 12 po nepotrebnem, rajši preženite egiptovsko temo zjutraj.

Več svetlobe - Boljšo razsvetljavo

Cilj se doseže samo s tako žarnico, katera da ob mali porabi toka enakomerno, veliko svetlobno moč in boljšo razdelitev svetlobe.

Tungram žarnica se izdeluje na podlagi 50 letnega iskustva. Obnesla se je na celem svetu, ker je tehnično dovršena, zanesljiva in ekonomična. Zahtevajte torej pri nakupu izrecno

TUNGSRAM

ŽARNICO!

Ustanovni občni zbor Zveze mladih intelektualcev

Maribor, 28. novembra.

V nedeljo, dne 27. t. m. je ob 10 dopolne napnila inteligenčna mladina razred tuk. deške meščanske šole, da si ustanovi svojo, v današnjih razmerah potrebno, strokovno organizacijo. Gosp. Segula je v uvodnem nagovoru opisal ves žalosten položaj, ki ogroža pravilno uveljavljanje inteligenčne mladine v javnosti. Tako je danes pred nami največji problem med starejšimi in mlajšimi, ki nimajo nikake besede v dosedanjih ločenih stanovskih (?) društvih. Današnji inteligenčni se prodaja danes ceno, po dolgotrajnem in socialno-težavnem studiju se mora lotiti za eksistenco, ne da bi si mogel privoščiti pri tem najpotrebnejšega (knjig in obleke!). Naše število v vrstah brezposelnih se množi iz leta v leto brez vsakega zadostnega upanja in trdnosti. Zato nas sili k organizaciji že samoobrambni gon, socialni čut, ki se upira raznim slučajem proticelje v vrstah imovitejših in tudi osnovne pedagoške norme, ki pri tem močno trpe.

Predsednik Segula je nato prečital predlagane brzojavke ministrstvu prosvete in socialne politike s prošnjo, naj se klic upošteva na teh najvišjih mestih. — Sprememba pravil, ki je bila na dnevnem redu, je prinesla nekaj malih sprememb k prvotno potrjenim pravilom. Po tej točki je predsednik odredil 10 minuten odmor radi volitev. — Predlagani sta bili dve listi. Izvoljeni so v odbor matičnega sveta: Segula, predsednik, Sabina Sone, podpredsednica, tov. Arko in tov. Primčeva, tajni-

ka, tov. Černeč blagajnik, tov. Vrnuč in g. Oven, odbornika. V nadzorstvo pa: g. Borko, gđ. Goleš in g. Sekole. Podpredsedniška mesta bodo izpolnjena, čim se organizirajo profesorsko, učiteljsko in druga združenja, tako, da predsednik takega združenja avtomatično zasede mesto podpredsednika v matičnem odboru. Prvo podpredsedniško mesto (namestnik predsednika) pripade onemu predstniku izmed profesorskih ozir. učiteljskih združenj, ki ni doseglo mesta predsednika v matičnem svetu; tokrat torej prof. združenju.

Po volitvah je pozdravljen občni zbor zaslopnik tuk. Pedagoške centrale g. prof. Oster, ki je predvsem poudarjal potrebo nadaljne samoizobrazbe, s katero naj se izpolni ta čas brezposelnosti. Ped. centrala bo šla s svojo knjižnico temu namenu na roko. Povdaril je, da je ironija danes govoriti o nadprodukciji, ko je dejstvo, da so razredi polni (poprečno 50—60 učencev — nekje še več) in manjka učnih moči. Izrazil je upanje, da bo ta nova organizacija tu kaj dosegla, če se bo posluževala vseh danih upravičenih sredstev.

K besedi se je oglasil še g. E. Bojc, ki je naglasil potrebo organizacije za profesorski nasrčaj, ki v »Prof. društvu« ne najde nikake zaslombe, če se polšača danes nekaterih obup, ni to nikakr upad idealizma, ampak pregreha s strani današnjih razmer, ki vpije v nebo.

Predsednik g. Segula se je zahvalil govornikom za lepe besede in s pozivom na resno složno delo, zaključil ustanovni občni zbor.

Nadškoč Jeglič na nebotičniku

Ljubljana, 28. novembra.

Ljubljanski nebotičnik je imel danes redko čast sprejeti visokega gosta, ki se je kljub svoji častitljivi starosti povzpel prav na vrh nebotičnika.

Nadškoč Jeglič se je pripeljal v Ljubljano danes zjutraj z avtom, ki ga je šifiral ing. Zumer, upravitelj Marijinega gradu. Ob 11 je blagoslovil v Pleteršnikovi ulici Za Bežigradom hišo odvet-

nika dr. Stanovnika, ki je poročen s hčerko njegovega brata. Po blagoslovitvi in intimnem družinskem slavlju se je visoki gost v spremstvu ravnatelja škofijske pisarne g. Jagodica točno ob napovedanem času — ob pol 4 — pripeljal na Dunajsko cesto. Tam so že čakali nanj zastopniki Pokojninskega zavoda s predsednikom Vrtovcem in ravnateljem dr. Sagadinom, dalje tehničar in stavbeno vodstvo z ing. Subicem in g. Bričljem. Spremljevali nadškoč Jegliča se je pozneje priključilo še nekaj njegovih sorodnikov, tako nečak g. Franc Jeglič in brat dr. Ivana Stanovnika dr. Aleš Stanovnik s soproga.

Z mladostno prožnimi koraki, ki bi jih človek ne pričel njegovim 82 letom, je visoki gost prestopil prag nebotičnika in se povzpel z dvigalom v deseto nadstropje. Zanimal se je za vse podrobnosti zidave in ureditve impozantne stavbe in izrekel svoje neprikrito občudovanje nad napredkom moderne tehnike, ki je dobila svoj razmah tudi pri nas. Le žal, da je bilo ta dan tako pusto in čemerno vreme. Od razgleda, ki je v jasni dneh z vrha nebotičnika tako mogočen in lep, ni imel visoki gost skorajda nič. Komaj da so se iz gostih meglenih plasti razločile konture ljubljanskega gradu in najvišjih mestnih stavb. Ampak nadškoč Jeglič je bil vidno zadovoljen tudi s tem, kar se je nudilo njegovim očem v notranjosti nebotičnika — in tega ni baš malo. Ko se je po polurnem temeljitom ogledu spustil z dvigalom navzdol, je v pogovoru s predsednikom Vrtovcem in drugimi izrazil svojo najiskrenejšo željo, da bi nebotičnik služil Bogu v čast in narodu v korist, nakar se je prisrčno poslovil od vseh.

Naročajte »Slovenca«!

„Inozemske informacije“

»Svobodoumno« in »napredno« »Jutro«, ki izhaja v Knafljevi ulici v Ljubljani, reklamira zase kakor znano, monopol edinega, pravega, čistega patriotizma. Kod se od zlata, edino zveljavne »Jutrovec« linije odmakne malce na levo ali desno, je že sumljiv protidržavnosti, če ne kar veleizdaje. Ta dični »napredni« čuvár je k svojim poslom sedaj prevzel novo, pretežno nalogo: čuvati hoče tudi nad pravovernostjo katoličanske, ali bolj konkretno nad jugoslovanskim episkopatom. »Jutro«, ki sicer rado moleduje za vstop tudi v verne, katoliške družine, naenkrat s škofi ni zadovoljno. Škofje so imeli konferenco v Zagrebu, a se niso ne preje ne pozabile legitimizacije v Jutrovec redakciji, ne v redakciji katkega drugega framasonskega lista. Od tod menda prva zamera. Tudi ni prišlo v javnost, o čem so škofje na konferenci razpravljali. Da pa se jim nekaj podvali, napiše nekdo za inozemske liste pametne, ki ga neki tisk doma hlastno ponatisne kot inozemske informacije, jih komentira, se ogorčuje, itd. Tako naenkrat izve »Jutro«, da je bil prav za prav namen škofovske konference razpravljanje o slučaju škofa dr. Srebrnice in njegovi zaplenjeni brošuri »Cerkvi svobode«, da posamezni škofje z brošuro ne soglašajo, da so tudi odrekli podpis na pismen protest vladi, da so škofje zahtevali odpoklice papeževnega nuncijskega Belgrada, da je nadškoč Sarič po nalogu konference šel poročat v Rim — in druge luštne storijske za smeh in kratek čas. Samo po sebi je razumljivo, da je bilo »Jutro«, kakor običajno v takih stvareh, potegneno in da je vsa ta krvava storijska, ki jo servira svojim pravovernim, navadna zmišljotina. Sicer na koncu pristavlja, da ne more kontrolirati, ali so informacije točne. To je lepa, poštena metoda, ki je nikjer na Balkanu, razven v Ljubljani, ne najdemo! A vendar gradi »Jutro« na te »netočne« in »nekontrolirane« vesti napad na škofe in jih spravlja, ali so pozabili na prisego zvestobe državi in na najprimitivnejše državljanske dolžnosti. — Sicer »Jutro« ni jemati resno, a ker že daje lekcije o državljanski dolžnosti, mislimo, da je ena »najprimitivnejših« državljanskih dolžnosti ta, lastnih državljanov ne sumničiti kar tja ven dan protidržavnosti, kakor je to tako priljubljena »Jutrova« metoda. Zlasti če gre le za »nekontrolirane« informacije. Še celo bi pa moralo »Jutro«, ki hoče biti državotvorno, s takimi poskusnimi baloni biti previdno, če gre za sumničenje verskih in pravnih zastopnikov religije, ki šteje v državi 5.600.000 pripadnikov. Kar počenja »Jutro«, je decela v nasprotju z versko strpljivostjo in mirnim sožitjem državljanov.

Miklavžev teden

Razno manufakturno blago in ostanke vseh vrst blaga po izredno nizkih cenah nudi trgovina Anton Schuster, Ljubljana Mestni trg 25

Tržič

Popravek. V nedeljskem dopisu naj se bere mesto Prosvetov »društvo«, Prosvetno »sebe« lo«. To napako je prač lahko že vsakdo sam razbral iz besedila.

Kričansko delavstvo v Tržiču je po svoji organizaciji JSZ oklicalo za nedeljo delavski shod v »Našem domu«, ki pa se ni vršil, ker je priseditelj manjkalo oblastno dovoljenje.

Miklavž bo prišel v »Naš dom« že v nedeljo popoldne med malčke. V dvorano imajo dostop samo obkavaranci s svojimi spremljevalci. Zvečer pa bo Miklavževa prireditev za odrasle. Za naslednjo nedeljo se pa napoveduje Hamlet

Ljubljanske vesti:

Praznovanje izseljenske nedelje

Da zanimanje za naše izseljensko vprašanje narašča vsepoved, je pokazala pretekla nedelja. Po vseh župnijah in cerkvah se je molilo in govorilo o važnosti tega vprašanja in o naših narodnih dolžnostih, katere imamo do svojih izseljencev. V veliko župnijah so bile tudi popoldne posebne prireditve v dvoranah, kjer se je pelo in deklamiralo in igralo v smislu tega praznika.

Velik uspeh je dosegla naša Družba sv. Rafaela zlasti s tem, da je dosegla, da se je ta nedelja prvič praznovala po vsej državi kot državni praznik in se je enako, kakor pri nas, praznovala tudi po vseh delih naše države.

Vse to gotovo ne bo ostalo brez koristi za to naše poredke vprašanje. Čim več bo sodelovanja za izseljensko vprašanje, tem več bo sodelovanja z našo Družbo sv. Rafaela, in čim več bo sodelovanja in podpore, tem več bo lahko naredila za njega reševanje.

V Ljubljani je Družba sv. Rafaela priredila v Rokodelskem domu to proslavo zvečer ob pol-

osmih in napolnila dvorano s prijatelji izseljencev in svojimi. Med udeleženci smo opazili g. kano-nika dr. Klinarja, msgr. Stesko, ravnatelja Finka in več drugih odličnih mož. Spored je bil jako zanimiv. Ves spored je imelo v rokah Prosvedno društvo pri sv. Krištofu. Citraši gospe Kosmrlove so zaigrali več lepih komadov. Tamburaški odsek fantov je sviral, pevski kvartet pevovodje g. Puša je pel izseljenske pesmi, in dramatični odsek je zaigral Zakrajškovo žaloigro »Za srečo v nesrečo«, ki pokaže resnične dogodke, ki so se toliko tisočkrat ponovili v naših slovenskih hišah, ko so tisočji odhajali v tujino in se vračali domov uničeni in prevarani.

Družba sv. Rafaela se zahvaljuje vsem, ki so kakorkoli pripomogli, da je uspeh te nedelje in vseh prireditev tako zadovoljiv. Klic naših izseljencev, ki se nam potapljajo versko in narodno, doni z vsega sveta na naša ušesa. Ne preslišimo tega krika! Hitimo reševati, kar se še da rešiti.

Družba sv. Rafaela.

Tovariši akademiki!

Ne pozabimo:

»Mlade petelinčec nas v omalovažujočem tonu in s prezirljivo gesto starega, doslužnega šolmaštra imenuje oni list, za katerim se kakor hraber vojščak za plotom skriva kompromitirana uprava slovenskega narodnega gledališča; oni list, ki sicer operira z bombastičnimi gesli in frazami o »upu in nadi našega naroda« in nas očeto-vojsko pokroviteljsko vabi v svoj krog, kadar gre za pomnožitev njegovih vrst; oni list, ki v svojih svetlih trenutkih priznava: da sloni vsa naša bodočnost na ramah mladine — tiste mladine, ki je zdaj dobila od njega udarec v obraz!

Ne pozabimo:

Z mladimi kričalci nas s piedestala svojega kulturnobojnega pozirstva zmerja, imenuje nas ljudi, ki se ne brigamo za procvit naše gledališke umetnosti, naše kulture, s psovskimi spletnicami nas obmetava, ogenj in žveplo bruhna na nas — zakaj? Ker smo imeli pogum, vest in poštenje javno demonstrirati proti kulturni sramoti, proti gnjilim razmeram, ki so zadnji čas zavladale v našem umetniškem hramu, v našem kulturnem zavodu — v slovenskem narodnem gledališču!

Ne pozabimo:

»Ponesrečeno demonstracijo« imenuje naš spoutan, ogorčen odpor — in pri tem cinično potrjuje dejstva, meče samemu sebi pesek v oči. Zakaj je bila demonstracija »ponesrečena«, gospodje okoli »lutra« in gledališke uprave z g. Župančičem na čelu predobro vedo. Ampak manjka jim poguma, manjka resničnosti, da bi natočili javnosti čistega vina v kozarec.

Tovariši akademiki, vrgli so nam rokavico — sprejmite jo! Za našo čast, za naš prestiž, za naš narodni ponos, za našo kulturo gre! Dosegli bomo, da bo gnjil odpadki degenerirane nemške burške družbe za vedno zginit z odra slovenskega narodnega gledališča! Akademik.

Kaj bo danes?

Drama: zaprta.

Opera: zaprta (generalka).

Kino Kodelfjevo: »Plavi sen«. Ob 8.

Nočno službo imajo lekarnice: mr. Leustek, Resljeva c. 1; mr. Bohinec ded., Rimska c. 25 in dr. Stanko Kmet, Dunajska c. 41.

★

© Mestna občina Ljubljanska bo v proslavo Zedinjenja na dan 1. decembra razobesila na svojih poslopih državne zastave. Vabim vse občane in hišne posestnike, da storijo istotako. — Župan in mestni načelnik: dr. Puc Dinko.

© Na letošnjem novinarskem koncertu nastopi toliko sodelujočih, da bi lahko izpolnili spored dveh koncertov. Prvi nastopi letos na novinarskem koncertu izvenljubljanske pevsko društvo, in sicer kamnška »Lira«, ki je najstarejše naše pevsko društvo in bo njen nastop kulturni dogodek posebne vrste. Naša javnost pozna delovanje tega odličnega pevškega društva iz člankov, ki smo jih objavljali ob nedavnem »Lirinem« jubileju, zdaj bomo pa ališali »Liro« tudi peti. V sporedu je nastala v zadnjem hipu majhna izprememba, in sicer zapoje vokalni kvartet Ljubljana dr. Ipavčev: »Imel sem ljubi dve« in Fr. Maroltovo: »Oj ta vojaški boben«. Opozorjamo občinstvo, da se dobe vstopnice v predprodaji v Matični knjigarni na Kongresnem trgu.

© Devon večer se bo vršil v sredo, dne 30. novembra ob 8 zv. v verandni dvorani hotela Union.

Kulturni obzornik

Vombergerjeva »Voda« na trnovskem odru

Odkar se je ljubljanskemu »Ljudskemu odru« nemogočelo nastopanje v lasni dvorani, se nahaja ljudska igra v Ljubljani v precej žalostnem položaju. Rokodelski oder je namreč le skromno pomestilo. Senjalkobčani ljudske igre v pravem pomenu ne goje. Narodno gledališče te naloge nima, dasi jo misli nemara vršiti z »Veselim vino-gradom«. Edino »Delavski odere« v Delavski zbornici ima ljudsko obeležje, vendar nas od njega loči njegova smer, ki včasih kar očitno diši po Pisatorju.

V zadnjem času pa se trnovsko Prosvedno društvo s svojim dobrim odrom pričenja uveljavljati kot novo ognjišče ljubljanske ljudske igre. Jeseni nas je presenetilo s prireditvijo Finžgarjeve »Naše krvi« na prostem. Nato se je lotilo prezidave odra in je svojo letošnjo igralsko dobo odprlo pretežno nedeljo, dne 20. novembra t. l. z Vombergerjevo »Vodo«, ki jo je ponovilo to nedeljo, dne 27. novembra. S to predstavo je društvo v igralskem pogledu storilo prav dober začetek.

O komediji Jožeta Vombergarja, ki se je pojavil kot eden najnovejših naših dramatikov, se bo, kakor doznajam, pisalo na drugem mestu. Omeji se bom zato zgolj na igralsko plat te predstave. Ta pa je bila taka, da dela trnovskemu odru zares čast in nam daje upanje, da vzraste iz Trnovskega nekaj novega v našem ljudskem igranju že po kakovosti igralcev, ki so se srečno zbrali v tej igralski družini. Vrhu tega je dobil oder novega sodelavca, bivšega vodjo Ljudskega odra v Kranju, dr. J. Pogačnika, katerega ime je tesno združeno s sodobnimi prizadevanji za prenovitev in poživitev ljudskega igranja pri nas.

Človek ne ve, katerega izmed igralcev in igralk bi najprej omenil, da bi nobenemu krivice ne storil. Župan Rebernik je bil v maski odličen, v

igri sigurne in prepričevalne, možat, v izgovorjavi vrhu tega prav dober. Slikar Kopriva je bil manj dober, manjkalo mu je sigurnosti, morda mu vloga ni »ležala«, dasi je sicer zadovoljeval. Občinski tajnik — glavna oseba v igri — je težka vloga. Ni le dolga in naporna, prav blizu meje karikature je tudi. Ne bomo zamerili igralcu, če kdaj zave v karikaturi. Naš tajnik je bil spočetka neuravnotežen, kmalu pa se je razmahnil in pokazal sijajne igralske sposobnosti. Le z masko ne morem popolnoma soglašati. Manj izraziti sta že sami na sebi vlogi Ažmana in njegovega sina Martina. Kne je bil prav dober v maski, a premalo originalen v igri. Premalo je podčrtal, da je on drugi pol v igri kot nasprotnik županov. Posestniki so bili prav dobri. Skupna igra je bila izvrstna, a tudi posamezniki so se prav dobro izločali, nekateri so kazali naravnost sijajne mimične lastnosti. Tudi Simenu ni kaj oporekati, le oblika ni bila v soglasju z igro. Nelahka je vloga Tinčeta, ki zahteva naivne igre. Naš Tinče jo je prav dobro pogodil, vsekoli je učinkoval naravno. Poštar je svojo skromno vlogo rešil, kolikor se je dalo.

Županja Franca je razodela izvrstno, resno igralko, prav tako je Hribarica pokazala mnogo živahnosti in izvrstnosti, le z masko absolutno ne morem soglašati. Anka igra je bila zanesljiva in prisrčna, zlasti pa je bila Katrica prepričevalna. Končno pa je treba povedati, da je bil tudi mali Joško prav korajžen!

Celotni potek je bil pravilen, posamezne scene so bile, dejal bi, kar neprekosljive: tako prepričanje, Hribarice in obeh deklet. Občinstvo, ki ga je bilo pri prvi predstavi nabito polno v dvorani, se je doobra nasmejal. Pred igro je spregovoril dr. Pogačnik nekaj besedi o igri in nje vsebinskem pojmovanju.

Na trnovskem odru je igra uspeša. S številnim ansamblom, ki ga zahteva, je bila ta igra tudi nekaka revija moči trnovskega odra. In ta revija je odkrila polno izvrstnih moči, ki naj z naprejo oblikujejo novi obraz ljudskega teatra! Ta oder se lahko pomeni in se mora pomeniti z našim časom

že objavljeno cel dan zaprta. Dne 8. decembra na praznik Mar. spočetja pa smejo biti trgovine dopolodne odprte. Predsedstvo uprave.

© Misijonska nedelja sv. Frančiška Ksaverskega. Prihodnja nedeljo, 4. decembra, se poslavljaja od nas novi slovenski misijonar g. Viktor Sedej D. J., ki odhaja v Indijo. Ob 6 zvečer bo v cerkvi sv. Jožeta misijonski govor, izročitev misijonskega križa po prevz. g. knezoškofu, blagoslov in darovanje za bengalske misijone. — Ob 8 zvečer pa bo v veliki dvorani »Uniona« misijonska prireditev s peštrnim sporedom in skioptičnimi slikami iz Indije. Vstopnice za prireditev v »Unionu« se dobe od danes naprej pri jezuitskem vratarju (Zrinjskega cesta 9 — cerkev sv. Jožefa) in v trgovini gđe. Vere Remčeve (Poljanska cesta 13). Sedeži: sprednji po 6 Din, zadnji po 4 Din, na galeriji in balkonu po 4 Din. Stojšča po 2 Din. Preplačila za potrebne bengalske misijone se hvalježno sprejemajo.

© Brivnice na praznik Zedinjenja. Zadruga brivcev, frizerjev in lasničarjev v Ljubljani vjudno obvešča cenjeno občinstvo, da bodo brivski in damsko-frizerski saloni na praznik Zedinjenja, dne 1. decembra odprti od pol 8 do 12 dopoldne. — Načelnstvo.

© Na državnem konservatoriju v Ljubljani bo interna proslava Narodnega praznika v četrtek, dne 1. decembra 1932 ob 11 dopoldne v Hubadovi dvorani v poslopiju Glasbene Matice v Vegovi ulici. Na proslavi bo predaval prof. dr. Josip Mantuani o temi »Razvoj glasbe v Jugoslaviji«.

© Miheev v dobrem varstvu. Naš članek pod tem naslovom z dne 27. nov. t. l. dopolnjujemo v toliko, da deček v mlajših letih ni užival prave vzgoje in kaže, da je obremenjen po očetu. Deček je že prej izvršil različne tatvine ter izostajal po več dni z doma. Hvaležna je mati mestni upravi, da ga je toliko časa trpela v svojih zavetiščih ter obžaluje, da ga ni oddala v državno vzgajališče. Tak deček spada le v vzgajališče in je za vsako skupnost z nepokvarjenimi otroki neprimeren.

© Nesreča na Miklošičevi cesti. Včeraj okoli 5 popoldne je prišlo na Miklošičevi cesti pri poslopiju OUZD do resne nesreče. Z Vodovodne ceste se je z dela pripeljal s kolesom 35 letni Ivan Podrešek, delavec pri cestnem nadzorstvu in stanujoč v koloniji na Cesti dveh cesarjev 179. Podrešek je nameraval na magistrat. Na Miklošičevi cesti pa je privozil za njim neki avto, ki je Podreška podrl. Podrešek je dobil manjše poškodbe na glavi, rokah in nogah. V bolnišnico ga je prepeljal reševalni avto. Ugotovili so, da Podreškovo stanje ni nevarno. Šofer in številka avtomobila sta znana.

© Otroške nogavice, rokavice, majice, obleke in čepice ima najceneje tvrdka Miloš Karničnik, Stari trg 8.

© Pamparce, obleke, trenchcoat najceneje A. Presker, Sv. Petra cesta 14.

Časnikarski koncert

1. DECEMBRA

Ptuj

Na državni praznik dne 1. decembra in na rojstni dan Nj. Vel. kraja dne 17. decembra bodo trgovine v Ptuj v ves dan zaprte.

Tedensko službo požarne brambe od 27. t. m. do 4. decembra t. l. ima drugi vod, tretja desetica in sicer četovodja Franc Breznik in deseterik Friderik Mahač. Reševalno službo: šofer Schönlaub Heribert in deseterik Miha Zamuda, od moštva Ernst Regula in Karl Pogačnik.

Naplavljeno moško truplo. V nedeljo proti večeru je naplavila ravno ob srednji sohi dravskega mostu Drava truplo neznanega moškega, starega približno 40 let. Truplo je bilo prepeljano na hajdinsko pokopališče.

Nočno lekarniško službo ima tekoči teden tekarna mag. pharm. Molitorja.

odgovarjajočim ljudskim repertoarjem! Kos mu bo in važno vlogo bo lahko prevzel v našem gibanju. Treba je seveda notranje prekrvaženosti s tem bojem. In upam, da se v vrlih Trnovčanih ne varamo! N. K.

Mariborsko gledališče

V soboto je bila letošnja druga glasbena premiera; uprizorila se je znana Suppejeva opereta »Boccaccio«, prepletena s številnimi buffo elementi, mestoma posrečena in mestoma zopet manj posrečeno komiko ter opremljena z vseni elementi ter neizbežnimi pritlikalimi dekadentne operete, kjer ni trohice etične smiselnosti, pač pa obilo melodičnega blagovročja in živahne muzikalne izraznosti. Med 31 operetami, ki jih je Franc Suppe skomponiral, je »Boccaccio«, ki so jo prvokrat dal leta 1921 na našem slovenskem mariborskem odru, poleg »Lepe Galatheje« gotovo najbolj znano Suppejevo odersko glasbeno delo. V vsem tem vrvežu berčev, dijakov in čestitih florentinskih mestjanov stoji v ospredju Giovanni Boccaccio, ki s svojimi drznimi avanturami in njemu ob strani palermski princ in Boccacciojev obdovalec Pietro ter Leonetto vzemirajo in zalezujejo lepe florentinske žene, da se tuptam krhajo vezi zakonske zvestobe in odkritostnosti in da organizirajo najvornejši florentinski zakonski možje pravcate pohode proti Boccacciu. Tukaj se poživlja spomin na številne pojave in imena iz Boccacciojeve »Dekameron« (Lambertuccio, Beatrice, Fiametta itd.). Je v vsem tem bore jedra; pač pa veliko norčave trivialnosti in prisiljene narejenosti. V glasbi te operete se spajajo najraznvrstnejše pestrosti od operno resnobnih motivov in elementarnosti v uverturi, pa do najvselejših arij, kjer se komičnost scene stopnjuje in pomnožuje od neki glasbi, ki vzbuja veselost in povzroča neko živahno razpoložensko dvignjenost. Dirigent Lojze Herzog je ob podrobnih razčlenitvi vseh teh glasbenih posebnosti lahko diktilal živahno tempo in strnjeno orkestrskega in zborovskega podajanja. Sobotna premiera je govorila o vidnem napredku in uprizoritvi napram premieri leta 1921; mišljena je tukaj prvenstveno scenična in

NOVO!

Raztreseno klasje

je naslov najnovejši in poslednji zbirki CERKVENIH govorov, ki jih je imel v Ljubljanski stolnici

kanonik dr. MIHAEL OPEKA

Nudi različne posamezne govore za nek tere nedelje in praznike. I. zvezek (17 govorov) je pravkar izšel in se naroča v Jugoslavski knjigarni ali Prodanjani H. Ničman v Ljubljani, cena nevezani knjigi 24 Din, polplatno 32 Din, celoplatno 40 Din.

II. zvezek (tudi 17 govorov) izide v nekaj mesecih.

Celje

© »Miklavž«. Na razna vprašanja sporočamo: Miklavžev nastop v Ljudskem domu bo v ponedeljek, 5. decembra ob 4 popoldne. Vstopnina Din 3, 2 in 1 za osebo. Vstopnino smo morali uvesti radi kritja režijskih stroškov, ker je lani prost vstop precej globoko posegel v našo blagajno. Za pakete je taksa 2 Din, kakor lani. — Za obisk na domu nimamo določenega honorarja, vsak se pač oddolži za uslugo po svoji uvidenosti in finančni možnosti. Prosimo pa ob tej priliki, da se vsi, ki želite obisk Miklavža na domu, čimprej zglasite v Prosvednem tajnistvu, ker je prijav že toliko, da izgleda, da najbrž ne bo mogoče ustreči vsem željam. Požurite se torej, ker kdor prej pride, prej melje.

© Mladinski zbor Glasbene Matice. V šolskem letu 1932-33 se je na celjski Glasbeni Matici poživl mladinski pevski zbor. Glasbena Matica vabi k pristopu v ta mladinski pevski zbor zlasti dijaštvo od 10 do 14 leta (predmota-cijo). Pevske vaje so vsako sredo od 4 do 5 popoldne v sobi št. 4 v poslopiju Glasbene Matice na Slomškovem trgu. Pouk je brezplačen. Mladinski pevski zbor vodi g. učitelj Ciril Pregelj.

© Državna realna gimnazija. Po razglasu ravnateljstva, nabitem na črni deski v avli, letos gg. profesorji nimajo posebnih govorilnih ur. Pojasnila in informacije se dobijo vsak dan v drugem in tretjem odmoru.

© Premestitev v šolski službi. Ga. Vlasta Maslač, učiteljica srbohrvaščine na okoliški deški osnovni šoli je premeščena v Maribor.

© Poročili so se: Medvešek Viktor, rud. ključavničar, s Heleno Deželak, posestnico pri Sv. Miklavžu nad Laškim. — Franc Hajnšek, cin. delavec z Antonijo Zabukošek, delavko, oba s Spod. Hudinje.

© Umrli so v tukajšnji javni bolnišnici: Recko Marija, občinska uboga z Dobja v šmarškem kraju; Koncilijska Vekoslav, 64 letni brzojavni mojster v p. v Celju; Ramšak Neža, 28 letna žena posestnika z Bezovice pri Vojniku.

© Praznovanje 1. decembra. Prvi december se bo praznoval na slovesen način kot državni praznik zedinjenja. Vse hišne posestnike opozarjam, da morajo biti na ta dan vsa poslopja okrašena z državnimi zastavami (čl. 29. zak. v nazivu in razdelitvi kraljevine in § 9. zakona o praznikih). Mestni načelnik: dr. Gorican, s. r.

© Instrukcija. Neki višješolci tukajšnje realne gimnazije bi rad poučeval kakega nižješolca v vseh predmetih. Kdor bi želel izvedeti za naslov, naj se javi v naši podružnici v Celju.

© Sreča v nesreči. V nedeljo dopoldne okrog 11 je vozil po Ljubljanski cesti proti Celju neki ljubljanski avto, v katerem so bili gospod, gospa in trije otroci. Pri mestni plinarni se je avto dvakrat obrnil, a se ni zgodilo nikomur nič hudega. Poklicana je bila celo rešilna postaja, a predno je prišel reševalni avto na lice mesta, se je ponesrečen avto odpeljal že dalje.

© Sport v nedeljo. Pri nedeljski nogometni tekmi, ki se je vršila ob 2 popoldne na igrišču na Glaziji med SSK Celje in SK Olimpop in je bila zelo burna, je zmagalo Celje z rezultatom 5:2.

© Izguba čevljev. G. Baldasin je v soboto na poti iz Celja proti Ptuj izgubil par novih čevljev.

režijska plat. Posebno so se po strogi odreenosti, disciplini in homogenosti odlikovali skupinski nastopi, zlasti v prvem dejanju. Cutila se je za kulisami urejajoča roka režiserja gosta Kurta Bachmana, ki je dal še poseben poudarek brzini in sklenjenosti pokreta na odru. V vsej tej muzični nastopajočih in sodelujočih je Udovičeva kot Boccaccio umela uveljaviti pri vsem zunanem osebnem in vseh teh solih, duetih itd. sredstva za čim učinkovitejši podajanje tega neugnanega Boccaccia; mehko čuvstvenost in lirčnost je razodevala Fiametta E. Barbiceve, ki razpolaga s prijetno zvenečim, toda še neizbrusenim ter neizčrpanim subretnim organom, ki ji bo skrbno negovan, šolan in spopolnjen v veliko korist; Peronella M. Zakrajškove je v prvem dejanju prehajala v grotesko in bi tudi sicer lahko izhajala brez pudra (dejanje se vrši 1300 v Florenci); pri Savinovi (Beatrice) in Gorinškovi (Isabella) je prevladovala igravska stran; prav tako pri Gromu (princ palermški). V splošnem je pripomnil, da je igravska plat bila odločno nad pevsko, pri čemer je seveda zbor izvezet. Altovske partije so vidno zaostajale za sopranskimi, dočim so si tenorske in basovske bile še v nekem ravnesju. Sredi teh ljubosumnih florentinskih mešanov igravo vodilno vlogo brivec Scalza (Rasberger), sodar Loteringhi (Sancin) in kramar Lambertuccio (P. Kovč), ki so v znanem tronastopu v prvem dejanju ob podoknici brivčevi ženi Beatrici želi obilo hvaljeznosti po občinstvu; Sancin se lahko postavi tudi v kakšni komični operetni figuri, kakor smo videli v soboto, vendar ni to pot radi partiturne sestave prišel njegov tenor do obilneje veljave; P. Kovčev Lambertuccio je skrbel za zabavo in razvedrilko; v prvem dejanju originalno zamišljen je v zadnjem dejanju vse bolj občitalo Kecalja iz »Prodane neveste« ter se razgiral, razživel in razpel v ekstremenih verzih v tretjem dejanju. Lipnikov Leonetto je še igravsko in pevsko neuravnotežen in neiztean. Neznane in berač Checco je bil V. Skrbnišek. Furijan, vojvodov majordomus, Gorinšek razprodajalec knjig in Boccacciojevih novel, Tovornik Riccardo, Blaž sodarski učence Fresco pri Loteringhu in Starčeva dekla Filipa. Operetni publiko bo stvar najbrž ugajala. —c.

Dnevna kronika

MR. BAHOVEC

PLANINKA ČAJ

Bahovec je potrebno potrebno zdravilo proti zlati žili. Zavitek Din 20.- v apotekah.

Zagreb — sedež grško-katoliške škofije

Zagreb, 28. novembra.

Včeraj je bil prenešen sedež grško-katoliške škofije iz Križevca v Zagreb. Škofija je bila ustanovljena leta 1661. Od takrat je bil sedež škofije v Križevcu. Skozi 250 let se je ponovno pojavil načrt, da bi se sedež škofije prenesel v Zagreb. Včeraj je bil ta načrt uresničen.

Pred kratkim se je grško-katoliški škof dr. Njaraudi mudil v Rimu in je bil sprejet od papeža. Ob tej priliki je bil podpisan dekret o prenosu škofijskega sedeža iz Križevca v Zagreb. Škof dr. Njaraudi je na konferenci jugoslovanskih škofov v Zagrebu predložil dekret. V soboto je došel škof dr. Njaraudi v Zagreb in je imel včeraj slovesno službo božjo v cerkvi sv. Cirila in Metoda, ki je s papeževim dekretom proglašena za konkatedralno, dokler se ne zgradi nova grško-katoliška katedrala v Zagrebu. Pri slovesni službi božji je pel 50 mož broječi Ciril-Metodov pevski zbor, ki je s papeževim dekretom imenovan za konkatedralni cerkveni zbor.

Velika dobrodelna akcija

Murska Sobota, 27. novembra.

Revežev je danes povsod mnogo, a toliko kakor v Slovenski krajini, jih je malokje. Hudo je zlasti letos, ker so mnogi radi izredno hude suše ter radi manjšega zaslužka pri sezonskem delu obsojeni na splošno pomanjkanje. Hudo so prizadeti zlasti dijaki in delavci. Dijaki so večinoma otroci revnih staršev, ki jim letos radi pomanjkanja ne morejo nuditi niti pravih potreb in stvari. Mnogi radi tega gladujejo. Prav tako je pa tudi z delavci.

Da se obojim vsaj deloma odpomore, sta storili vodstvi dijaškega zavoda »Martinišček in »Doma sv. Frančiška« važen korak. Vodstvo »Martinišček« bo otvorilo v zavodu dijaško kuhinjo, v kateri bodo dobili hrano vsi revni dijaki brez razlike vere in narodnosti. Vodstvo »Doma sv. Frančiška« pa je prevzelo nalogo, da bo to stvar podpiralo z darovi. Za ostale reveže pa se bo otvorila dobrodelna kuhinja v starem Martinišču. Tam se bo otvoril »Doma sv. Frančiška«. Otvoritev se bo izvršila v najkrajšem času.

Kdor pozna socialne razmere Slovenske krajine, mora priznati, da je korak »Martinišček in »Doma sv. Frančiška« največje važnosti. Zeleti je le, da bi našlo razumevanje v vseh krogih in da bi to delo podpirali vsak po svojih močeh.

Požar pri Ptuju

Ptuj, 27. novembra.

V soboto 26. novembra ob pol 23. ko so ljudje že potivali, se je zasvitalo nebo nad Ptujem. Izbruhnil je bil požar v Novi vasi, dva kilometra od Ptuja, pri posestniku Francu Makarju. Vrti ptujski gasilci so takoj odrinili na pogorišče, kjer so našli stanovanjsko in gospodarsko poslopje v plamenu. Po štiriurnem trudoplnem delu se jim je posrečilo ogenj omejiti, da se ni razširil na blizu stoječa poslopja. Ogenj je uničil stanovanjsko in gospodarsko poslopje ter napravil škodo nad 70 tisoč dinarjev. Rešili so le nekaj pohištva ter živino. Z velikim mukom so rešili sosedje pet svinj, ki so se krčevito branile zapustiti goreči hlev. Zgorelo je nadalje vse zrnje, živila, krma in gospodarsko orodje. Makar je sicer zavarovan proti požaru, vendar ni plačal pravočasno zavarovalne premije. V petek 25. novembra je prodal kravo na sejmu, da plača zaostalo premijo, pogorel pa je slučajno prej, preden je odposlal denar. Na kak način je nastal požar, še ni ugotovljeno; sumi se pa, da ga je zlobna roka podtaknila. Dejstvo je, da je družina, obstoječa iz žene, tašče in treh majhnih otrok, počivala, ko je začelo na sklednu gorjeti. Pri tej priliki sporočamo, da glasom statistike ptujski gasilci od obstoja gasilnega društva leta 8170 niso bili tako zaposleni s požari kakor v tekočem letu.

Koledar

Torek, 29. novembra: Saturnin, mučenec; Gelacij, papež.

Novi grobovi

† Župni upravitelj Valentin Mihelič. V nedeljo, 27. decembra popoldne je nenadoma umrl v Novi Oselici nad Škofjo Loko odnotni župni upravitelj Valentin Mihelič. Pokojni je bil rojen v Kropi dne 13. januarja 1885 in bil v mašnika posvečen dne 4. januarja 1911. Najprej je bil eno leto kaplan v Glinjah, nato pa upravitelj župnije Planina pri Črnomlju od marca 1913. Zatem je odšel v Ameriko, kjer je služboval po raznih krajih do začetka letošnjega leta. Ko se je vrnil v domovino, je bil letos v februarju nameščen kot župni upravitelj v Novi Oselici. Naj v miru počival — Pogreb bo danes popoldne ob 10 v Novi Oselici.

Osebnosti

— Skladatelj J. Hatzé v Ljubljani. Danes dope v Ljubljano skladatelj opere Adela in Mara, g. J. Hatzé iz Splita. Prisostvoval bo glavni akurji, opere in premijeri v sredo zvečer. G. skladatelj je po očetu Slovenec. G. skladatelju želimo obilo uspeha!

— Odlikovani so z redom Jugoslovanske krone tretjega razr. kontra-admiral Marjan Polič in orož. podpolkovnik Emanuel Mašek; z redom Jugoslov. krone petega razr. poročnik bojnega broda I. razr. Karel Levčič in Oskar Jeglič; intendantski kap. I. razr. Joža Žuran; inž. kap. I. razr. Alfonz Leinfrost; strojni kap. I. razr. Dušan Polič; inž. kap. II. razr. Ivan Rojnik; čizmekapetana II. razr. Josip Stranin in Adolf Cizmek ter za zlato kolajno za vestno vršenje službe poročnik Jozef Rubens Karlovec; sanitetni poročnik dr. Jožef Klein in poročnik korvete Franc Valentinič, Franc Misjak in Drago Beržan.

— Rasrešeni so službe rezervnega častnika pehotni poročnik Albin Čebular; peh. podporočnik Ludvik Vuser; topniški podporočnik Milan Šohaj; peh. kap. II. razr. Nikolaj Štrifot; peh. poročnik Joža Strnad; topniški podporočnik Oskar Bardi;

veterinarski kap. I. razr. Julij Franko; sanitetni poročnik dr. Ernest Geiger; peh. podporočnik Anton Kolar, Franjo Petri in Ivan Rupar; nižji voj. uradnik III. razr. topniške tehnične stroke Alojzij Vičar in nižji voj. uradnik IV. razr. ekonomske stroke Ferdo Lukas.

— Prevedeni so v rezervno bivši rezervni častniki s činom in rangom, ki so ga imeli preje, in sicer nižji voj. uradnik IV. razr. ekonomske stroke Vinko Kožuh in topniški podporočnik Boris Furlan.

Ostale vesti

— Socialni teden v Zagrebu. Tekoči teden se vrši v Zagrebu prvi socialni teden pod pokroviteljstvom nadškofa dr. Antona Bauerja. Tečaj prireja poseben odbor centralne Katoliške akcije. Tečaj se je začel v nedeljo s sv. mašo in pridigo: Cerkev in socialno vprašanje. V ponedeljek je bilo predavanje prof. dr. Milana Ivšiča o temi: Socialna in gospodarska kriza — kriza duha. Danes predava dr. Juraj Ščetinec o smernicah socialne obnove, jutri pa dr. o. Bonifacij Perovič iz Dubrovnika o obnovi družbe po stanovskih organizacijah. Poleg teh predavanj se je v ponedeljek vršila tudi anketa o zakonu in družini. Govorila sta univ. prof. dr. Stjepan Bakšič o temi: Družina, podlaga ljudske družbe; zdravnik — referent Osrednjega higijenskega zavoda dr. Bojan Pirc pa o temi: Zakon, družina in bodoči rodovi. Danes se vrši anketa o današnji karitativnosti. Govorila prof. dr. Matija Petlič o krščanski karitasti. Dr. Vilim Nuk pa o problemih karitativnega dela po vaseh. Po referatih se vrši razprava. Dne 8., 9. in 10. decembra se vrši socialni tečaj za akademike, ki ga vodi dr. o. Bonifacij Perovič in dr. Juraj Ščetinec.

Slatinske tablete za hujšanje odstranijo ostanke hrane in maščob iz črevesja in želodca. — **Apoteka BAHOVEC, Ljubljana**

— Predavalni tečaj »Združenja trgovcev v Kamniku«. Združenje trgovcev za okraj Kamnik namerava otvoriti v Domžalah poučni trgovsko-obrtni tečaj, pri katerem se bo predavalo o najvažnejših predmetih imenovanih strok. Tečaj se bo otvoril s 1. decembra t. l. ter bo trajal predvidoma do konca maja 1933. Predavanja se bodo vršila v narod. osnovni šoli v večernih urah in sicer po 4-krat tedensko. Priglasit se je do konca tega meseca v trgovini gosp. Senice v Domžalah. Na pospešje priglasit se bo oziralo le v toliko, v kolikor bo prostora na razpolago.

— Ljudje, ki trpe na hudem zaprtju in njih vrhu tega muči preobilica krvi v spodnjem delu telesa, valovanje krvi proti možganom, glavobol in utripanje srca ter trpe na obolenjih sluznice debelega črevesa, ranitvi istega, hemeroidih in tvorih,, jemljejo zjutraj in zvečer četrtinko naravne »Franz-Josef« grenčice. Vodilni zdravniki kirurški zavodov izjavljajo, da so z najboljšim uspehom uporabljali »Franz-Josef« vodo pred in po operacijah. »Franz-Josef« grenčica se dobiva v lekarnah, drogerijah in specerijskih trgovinah.

— Kaj je s plačevanjem kuluka? Iz Laškega nam poročajo: Svoječasno smo brali, da je kr. banska uprava obljubila, da se pri manj premožnih kuluk za leto 1930 in 1931 ne bo izterjeval. Sedaj pa davčna uprava pošilja davkoplačevalcem položnice za plačilo kuluka. Z ozirom na izredno slabo gospodarsko stanje našega kmetijskega stanu je le želeži, da banska uprava zgornaj navedeno obljubo drži. Suša je v hribovitih legah uničila v veliki meri fižol, krompir, rep, zelje, ajdo in koruzo, kar je tvorilo velike del prehrane našega kmeta. Najhujše pa je prizadel naš kmet po suši na travnikih, ker ni zrastle skoro ni otave in morajo žiti marširajo od avgusta krmiti suho krmo. Cene goveji živini so še vedno nizke, krmo svinje imajo nekoliko primerno cenijo.

— Nesreče. V Srednjih Gamelnih je splezal na nešpležno drevo 12letni sin kovaškega mojstra Vido Knez in padel z drevesa. Zlomil si je obe roki v zapestju. — Posestnica Franja Koderman s Črnuč se je peljala s konjskimi Podboršt, kjer so se ji konji splašali. Kodermanova je padla pod voz in dobila notranje poškodbe ter poškodbe na glavi. Poškodbe k reči niso nevarne. — V Litiji je nekdo udaril prav močno 31letno delavko Ivano Bokalovo iz Dobrave ter jo tako ranil, da je morala v bolnišnico.

— Trgovina oplenjena in nato zažgana. V nedeljo zjutraj okrog 7 je v Tkalcuveci ulici v Zagrebu policijski stražnik javil, da se iz trgovine za usnje Karla Vitka vali gošč dim. Stražnik je telefoniral po gasilce. V trgovini je gorelo na treh mestih. Ker so našli v petrolej namočene čunje, je bilo takoj jasno, da je bilo zažgano. Gasilci so ogenj kmalu pogasili. Policijska preiskava je ugotovila, da je bilo v trgovino vlomljeno. Očitno so v vlomilci, ko so si nabrali dovolj plena, trgovino zažgali, da bi zabrisali vse sledove. Lastnik trgovine Vitke aumi, da gre za maščevanje. Požar je napravil 20.000 Din škode, poleg tega pa so vlomilci odnesli večjo množino finih izdelkov iz usnja.

Vezati pakete z motorizirano gruplo = biti zadovoljen!

— Potres v Bosni. Preteklo nedeljo popoldne je okraj pol treh so v Sarajevu čutili potres, ki je trajal deset sekund in je povzročil po mestu precej strahu. Potres je bil tako močan, da so po stanovanjih popadali manjši predmeti s svojih mest. Kolikor je doslej znano, potres ni napravil večje škode. Potres so čutili tudi po ostalih krajih srednje Bosne. Zadnji potres je bil v Sarajevu letošnji Velikonoč.

— Volkovi koljejo ovce. V okolici Tomislavgrada povzročajo tople volke veliko škodo ne samo po okoliških vaseh, marveč se priklanjajo celo v mesto samo. Nevarni niso samo živini, marveč tudi prebivalstvu, posebno otrokom. Te dni se je priklanjala v mesto tolpa volkov, ki je poklala v

hlevu nekega trgovca 11 ovac. Sedaj bodo pridedili na volkove velik lov.

— Miklavž bo obdaroval letos svoje varovance izključno s lepo slovensko mladinsko knjigo, ker želi, da bodo pisma in prošnje za obdarovanje prihodnje leto pisane v lepi slovenščini in brez napak. Jugoslovanska knjigarna v Ljubljani ima veliko zalogo takih knjig, ki jih vsem toplo priporočajo: *Grimmoe pravljice* — 40 kratkih pravljic. Poslovenil A. Bolhar, ilustriral M. Bambič. Cena vezani knjigi je 45.— Din. — *Bibi* — življenje male deklice s slikami Hedvige Collin in Bibi. Spisala Karin Mihaelis, poslovenila Marija Kmetova. Cena vezani knjigi je 45 Din. — *Dalje*: Burnett: *Mali lord Founleroy*. Poslovenil Karel Pribil. Broširan izvod stane 20 Din, vezan 30 Din. G. Scott: *Mala trojka* — povest za mladino. Poslovenil Ivan Vok, ilustriral M. Bambič. Cena vezani knjigi je 40 Din. Svensson: *Prigode malega Nonnija*. Povest za mladino s slikami. Poslovenil dr. J. Lovrenčič. Cena vezani knjigi je 40 Din. — *Kipling*: *Zakaj — zato*. 12 povesti za mladino. Poslovenil G. Koritnik, ilustriral M. Bambič. Cena vezani knjigi je 40 Din. Mukeržič: *Mladost v džungli*. Povest za mladino. Poslovenil J. Vidmar, ilustriral B. Jakac. Cena broš. knjigi je 30 Din, vezani 40 Din.

— Nabava življenjskih potrebščin. Uprava bolnišnice v Ljubljani razpisuje za nabavo govejega mesa in kruha, moke in mlevskih izdelkov, špece-

Mariborske vesti:

Maribor za naše izseljence

Izseljenska nedelja — Ustanovitev Rafaelove družbe

Maribor, 28. novembra.

Izseljensko vprašanje je našlo v Mariboru z ustanovitvijo Rafaelove družbe nad vse živahen odmev. Predsednik Rafaelove družbe je župnik p. Valerijan Landergott, tajnik pa p. Konstantin Urankar. Pokazala je to večerajšnja izseljenska nedelja, ko so od dopoldanskih cerkvenih pobožnostih za naše izseljence množice napolnile božja hrami, in popoldne, ko je bila pri akciji dožnjane družbe gospodarske banke nabito napojena do zadnjega kotlička. Med posetniki akademije so bili pomolži škof dr. Ivan Tomažič, franč. župnik p. Landergott, predsednik Katoliške akcije ravst. Jerebič in številni predstavniki organizacij in društev. Spored akademije je bil zelo posrečeno prirejen namenu. Izborom moški očet pod vodstvom Franca Avenaka je zapel v otvoritev Adamičev »Zdravico« in korosko narodno »Gor šez izaroc. Balado slovenskih izseljencev »Pesem naših cest« je deklamiral Žebotova Dorica v narodni noši; po deklamaciji Fajdigove »Pesem izseljenca«, ki jo je z občutkom podal mlad fant, je sledil govor tajnika KA g. Kolenca. Govornik je v svojem izjaval: Kdor bi danes hotel govoriti s p. Janezom, ki je dejal: »Videl sem 144.000 zaznamovanih, bi moral reči: »Videl sem 350.000 zaznamovanih; v Bo-

Maribor dne 1. decembra. V stolnici bo ob 11 dopoldne zahvalna slovesnost z molitvami za kralja in zahvalno pesmijo. — Zvečer bo v gledališču slavnostna predstava; vprižori se Cankarjeva komedija »Za nasodev blagor«. V veliki dvorani Uniona priredi Narodna odbrana slavnostni večer, na katerem nastopijo pevski zbori. — Trgovine so ves dan zaprte.

Smrt stare korenine. V Gornjih Ročah je umrl v visoki starosti 88 let posestnik Janez Fluher. Pokojnik je bil prava slovenska korenina in globoko katoliško zaveden mož. Bil je zvest narodnik našega časopisja ter v svojih mlajših letih mnogo storil za razširjanje dobrega tiska, zlasti Mohorjevič knjig. Naj počiva v miru!

Iz vojaške službe. Od 45. pešpolka v Mariboru je premeščen kapetan Krsto Engelman v Vranje.

Mesto brez luči. V nedeljo okoli 10 so naenkrat odpovedale v Mariboru vse žarnice in neprodri na tema je zajela mesto. V stikalni napravi v Radvanju se je pojavila na enem od aparatov napaka, naker se je elektrood avtomatično izklopil. V kratkem času pa se je posrečilo nastavljenem falske elektrarne popraviti aparat in žarnice v Mariboru so zopet zažarele. V kinih, gledališču in kavarnah je zavladalo radi teme malo razburjenja, ki pa se je kmalu poleglo.

Redek lovski plen. V izloži nagačevalca Zieringerja v Stolni ulici je razstavljen krasen eksplarnar uralske sove, ki meri z razpetimi krakmi nad poldrugi meter. Redek lovski plen je padel od puške posestnika Petriča v Črni.

SSK Maraton. Vsa četrt, petek in soboto ob 20 se vršijo gimnastični treningi v telovadnici dek. mešč. šole v Cankarjevi ulici. Vhod v Razlagovi ulici. Večere prireja zimskosportna sekcija.

K premestitvam. K tozadnemu poročilu v našem listu o učiteljskih premestitvah popravljamo tiskarsko napako, da ni premestena iz Maribora v Vel. Kikind Angela Levstikova, ampak Angela Lešnikova.

Žetev smrti. V svoji hiši na Koroški cesti 66 je umrl ugledni mariborski mesarski mojster Miroslav Reisman. Pokojnik, ki je imel svojo stojnico pred Črnilovo tiskarno na Koroški cesti, je dosegel starost 65 let. Bil je spoštovan in priljubljen med vsemi, ki so ga poznali. — Pogreb bo danes popoldne ob 3 iz mrtvašnice na mestno pokopališče. — V Linhartovi 15 je ugrabila smrt 28letnega knjigoveza Vincenca Ointerja. Pogreb bo v turek ob pol 4 iz mrtvašnice na magdalensko pokopališče. — V bolnišnici je umrl v starosti 63 let posestnik Arnuž Jožef. Pokopali ga bodo danes popoldne ob pol 3 iz mrtvašnice na magdalensko pokopališče. Svetliha pokojnik večna luč, žalostnim naše sožalje.

Tragična smrtna nesreča. V Rogaški Slatini je zadela nenadna smrt železničarja Ljuzeta Mundo, rodno od Svo. Tomaža pri Ormožu. Pri premikanju je zvezal dvoje vagonov, nato pa je odskočil v nepravo stran. Premaknjeni vagon ga je stisnil ob rampo ter ga na ozkem prostoru pritisnil, da mu je zdrobilo prsni koš. Nezvestnega so polegali tovariši iz smrtne pasti. Prišel je samo toliko k zavesti, da je vzdihnil »Jezus, Marija«, nato pa je kljub takojšnji zdravniški pomoči umrl. Pokojni je bil bratranec stolnega vikarja g. Munde v Mariboru ter ugleden in priljubljen mož.

Nogomet 1. decembra. V četrtak na dnevni praznik se bo vršila ob 14.15 prijateljska tekna SK Maribor: SK Železničar na Mariborovem igrišču.

Prvovrstni in stanovski premost ter drva dobiti po zmernih cenah pri J. Pobežin, Gregorčičeva 1.

Mestno pokopališče obstane radi sžajenja parnega kotla za popoldne dne 3. decembra.

Mariborski lekarnarji so darovali mesto venca na grob magistra pharm. Vavla Prorazila, lekarnarja v Konjicah, v njegov spomin petsto dinarjev v šavnikov podporni fond.

Družba. Dne 23. decembra t. l. bo ob 9 dopoldne pri tukašnji okrajnem sodišču v sobi št. 27 družba nepremičnin, zemlj. knjiž. k. o. Koroška vrata, vl. št. 967. Cenilna vrednost 283.848,37 Din, najmanjši ponudek Din 143.424,25.

Heliodont

je najpopolnejša pasta za zobe! Napravi zobe snežno-bele in osvežuje usta. — Cena Din 5.— po tubi.

rije in zdravil ter obvezil — ustmeno licitacijo, ki se bo vršila 27., 28., 29. in 30. decembra, vsakokrat ob 11 v pisarni upravnika oziroma v prostorih lekarn.

Obolenje dihalnih organov je običajna posledica vsakega prehlada. Sedaj ko je nastopilo vreme za prehlade, je potrebno vsakogar opozoriti na to, da je Kresival »Bayer« eno najboljših sredstev za zdravljenje teh organov. Kresival hitro in sigurno pomaga pri takih akutnih in kroničnih obolenjih, oblažuje mučen kašel in pomaga, da se zamore odkašljati.

Večerne toalete — damski modni atelje Iospina Iglič, Ljubljana, Tavčarjeva 3.

Oddiha ste potrebni. Zatecite se v Unionsko klet in pokrepčate se z dobro kapljico.

verni Ameriki 250.000 zaznamovanih, v Argentini 20.000 zaznamovanih, v Kanadi, Avstraliji, Nemčiji, Franciji, Belgiji, Holandiji itd. 6000, 30.000, 16.000, 3000 zaznamovanih. Slišal sem tisoče vzdihov, videl tisoče solz, globov. Ti tisoči so Slovenci, kri naše krvi, življenje našega življenja. Slovenci, ki jim tušina pije kri, izžema moči in iz srca trga vero. Naša sveta katoliška in narodna dolžnost je, da tem tisočem pomagamo. V pismih jih vzpodbujamo, naj v tujni obdrže svoje slovenstvo, svoje katolištvo, naj ohranijo v svojih družinah zdrave slovenske in katoliške navade in v svojih srcih vero, ki jim jo je dal vcepila. Pomagajmo jim tudi mi s tem, da podpiramo družbo sv. Rafaela, ki si je stavila za smoter skrb za izseljence. — Po govoru g. Kolenca, ki je bil sprejet z navdušenim odobravanjem, je zapel očet zopet ipavčev »Adamic« in »Slovenec« semc. Akademijo je zaključila vprižoritev žaloigre iz slovenskega izseljenskega življenja »Za srečo v nesrečo«. Pisatelj p. Kazimir Zakrajšek nam je s to trodejanjo ustvaril delo, ki si bo osvojilo vse naše ljudske odre ter bo brez dvoma imelo velik propaganden namen. Igrali so člani Ljudske odra; režija in zasedba je bila odlična ter je napravila vprižoritev na navzoče globoko vtis.

Mariborski brivski pomočniki. Pomočniki zbor mariborske brivske zadruge odvarja dne 2. decembra svojo strokovno šolo; tečaj bo trajal tri mesece in bo poučeval znani brivski strokovnjak g. Riedl.

Tihotapska smola. Carinsko osebje na glavnem kolodvoru je postalo pozorno na znanega mariborskega meščana, ki se je mučil na zagrebški brzovlak s tremi težkimi kovčki. Carinika Verstovšek in Šrems ter člani fin. kontrole Škerget, Kuret in Volko so povabili popotnika v carinski urad, kjer se je vsebina kovčkov pretrjavila v prepovedano tihotapsko robo. Bilo je okoli 30 kg saharina in 30 kg cigaretnega papirja. Tihotapec bo moral šteti lepe jurčke... Več sreče je imel drugi tihotapec. V ljubljanskem brzovlaku je organ carinske kontrole odkril zavoj, v katerem je bilo večje število igralnih kart. Lastnik zavoja pa je bil tako previden, da se ni javil.

Pod avtomobilom. V noči na ponedeljek se je zgodila na cesti med Kamnico in Velicno ob Dravi opasna nesreča. Zagar in brusar Vodušek je prišel po nepojasnjenih okolišninah pod neki osebni avto iz Sv. Lovrenca na Pohorju ter obležal z nevarnimi poškodbami. Z avtom, ki ga je povozil, je bil prepeljan v mariborsko bolnišnico.

Avto usmrtil konja. V noči na nedeljo se je vračal posestnik Ivan Pišek iz Maribora v Zlatopole. V temi in megli sta mu privzločila nasproti dva oseba, za njima pa še en tovrstni avto. Ker je bila cesta zastrta, je prišel do karambola med tovrstnim avtomobilom in vozom. Konja je avto tako poškodoval, da je poginil.

Trbovlje

Izseljenska prireditve je prav lepo uspela. Zanimanje za to pereče vprašanje so vzbudili že govori v cerkvi. Na prireditvi v Društvenem domu pa je gosp. svetnik Gašparič podal izčrpano sliko o izseljenstvu, njegove dobre, a tudi žalostne strani, iz našega laško-trboveljskega okraja pred vojno skoro ni bilo izseljencev, ker so našli ljudje zaposlitev pri tukašnji industriji. Danes bi šli za delom drugam, a tuje države zapirajo svoje meje, na jugu so pa silno neurejene razmere za delavce. — Dobro je podala igra, ki jo je uprizoril dramatični odsek, življenje in nesrečo izseljencev in vzbudila je sočutje in solze v očeh gledalcev. Le domovina je mati, tušina je vedno mačeha.

Tako se tudi ne mudi. Na novi izolirnici so zidarji delali tudi v nedeljo, vabili so tudi domačine — pomožne delavce na delo, če bi hoteli delati brez 50% priboljška, a so ti odklonili. Ker je v vseh strokih toliko brezposelnih, pač ni potreba še v nedeljo siliti z delom.

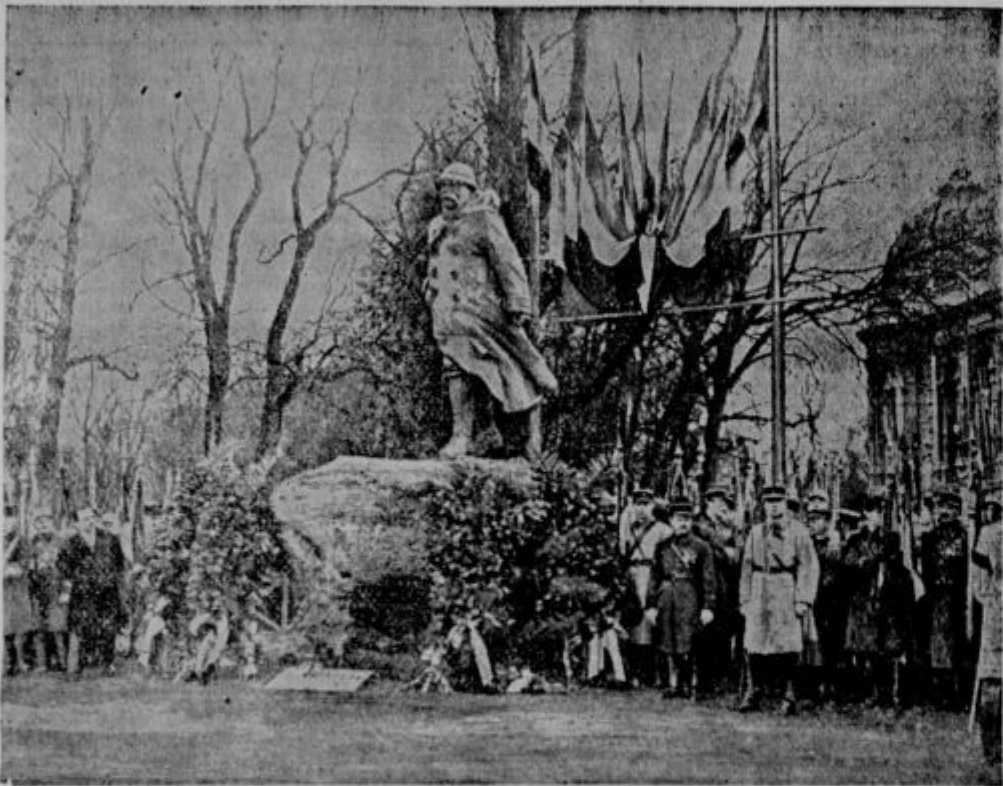
Liutomer

Osebnosti. Služba mestnega občinskega tajnika je bila na zadnji občinski seji odana g. Princiču, ki je po rodu Primorec. — G. Slana, dosedanj občinski uradnik, je na kratko rok odpuščen iz službe. — G. župan Josip Zmavec, kasalski svetnik v pokloju, je podal pismeno demisijo g. okrajnemu glavarju. — G. Jamšek, učitelj meščanske šole, je sprejel na višjo pedagoško šolo v Zagrebu. Tako izgubi naša meščanska šola zopet eno učno moč.

Najna prošnja mestni občini. Ljudje se sprašujejo, zakaj v našem mestu zjutraj ob petih ugasnejo vse luči. Meščanskošolski otroci, ki se pripelejo iz Radgaje in Murske Sobotice, verniki, ki prihajajo zjutraj v cerkev, posebno sedaj v adventu k zornicam, potniki, ki gredo zjutraj na šteti vlak, vsi ti in še drugi tavaajo in tipajo po mestu v egiptovski temi. V imenu vseh teh prostim, naj cestne svetilke gorijo zjutraj vsaj do šestih, sicer se nam lahko kdo izgubi v naših temnih ulicah in trgih. Kako naj se v temi znajde, ko pa so naše ulice in trgi še vedno brez polmenskih tablic — menda edina občina v Sloveniji — daj je bil slovesen krat izvirna že lanske leto, še pod prejšnjim občinskim odborom.

Miklavžev večer v Katoliškem domu bo prihodnje nedeljo popoldne. Darila se bodo sprejemala predpoldne istotom.

Ob odkritju Clemenceaujevega spomenika

Ob obletnici smrti so odkrili v Parizu spomenik v spomin velikega politika, »tigera« imenovanega. Pri slovesnosti je bil predsednik republike, vladno zastopstvo in številne druge osebnosti. Le članov Clemenceaujeve družine ni bilo, ker smatrajo za nevredno svojega velikega sorodnika, da mu je postavljen spomenik na tako neestetičnem prostoru...

Kje umirajo otroci?

Angleški otroški zdravniki so izdali statistiko z najčestimi in najredkejšimi smrtnimi slučajmi otrok. Največja umrljivost otrok vlada na Madžarskem, tej pa sledijo Avstrija, Japonska, Egipt, Nemčija, Združene države Amerike, Uruguay, Finska, Belgija in Anglija. — Razmeroma majhna umrljivost pa je v Skandinaviji, kakor tudi na Nizozemskem in v Švici; Nova Zelandija in Avstralija pa skoraj ne poznata otroških smrti. Srečne mamice!

Gandhi, simbol časa.

Lesena plastika indskega voditelja Gandhija, ki bo dobila svoj prostor v cerkvi St. Mary v Londonu, ki jo sedaj gradijo. Gandhi naj tam predstavlja današnji nemirni duh časa.

Piccard znova snuje

Profesor Piccard je napravil načrt za dva nova stratosferna poleta v prihodnjem poletju in leta 1934, katerih pa ne kani izvesti sam, marveč v družbi svojega spremljevalca Coeysa. Prvi polet v višavje bo podvzel iz Belgije, drugega pa v bližini severnega tečaja, severno od Hudsonskega zaliva, kjer misli predvsem obrniti pažnjo na zemeljski magnetizem in spremljajoče kozmične žarke.

Peš preko Seine

Dva Parižana sta izumila nepremočno oblačilo, ki je z zrakom napolnjeno; na stopalih so pritrjene teske. V tah oblekah se poskušajo mladi ljudje, kdo bo hitreje stopal po vodi...

Španski kulturnjaki

Zadnje čase se meša laična Španija tudi v zvočenje cerkvenih zvonov. Tako je poslalo mestno načelstvo Salamance odlok, po katerem se ne sme noben zvon oglašiti pozimi od 8. poletja pa od 9. zvečer pa do 8. jutraj naslednjega dne. Ostali čas pa mora vsakokrat župnik prositi za dovoljenje mestnega načelnika. Če ta dovoli, sme zvon peti le pet minut. Če pa bi se zvonovi zazibali brez predhodnega dovoljenja, ne bi prejeli kazni le oni, ki so dejansko zvonili, marveč predvsem predstojniki samostanov, župniki itd. Da ta grožnja ni le na papirju, priča dejstvo, da so bili v provinci Leon že mnogi prebivalci, med njimi tudi ženske, radi zvonjenja kaznovani.

Drugo polje, kamor so vrgli ti veromržeči oči, je onečastitev pokopališč. Pred kratkim so namreč zaprli župnika iz Alcala, Juana Seguija, ker ni hotel plačati kazni, katero so mu ob priliki nekega pogreba naložili. Krajevne oblasti so namreč ukazale župniku, da odstrani vse križe z grobov. Župnik pa je odvrnil, da nima pravice, ker so križi pač last sorodnikov teh, ki leže pod križi. Ponoči pa je vdrila na pokopališče nahujšana drhal, ki je porušila križe, podrla nagrobnike, posekala ciprese in tudi sicer oskrnila grobove. — V Valenciji so zaprli osem žensk, ker so protestirale proti odstranitvi križev z grobov. In tako dalje...

Amerikanska

V Tampienu (Mehika) se je vse mesto spravilo nad nekega črnca Calvina, ki je baje izropal neko hišo. Mrzlično so tisoči in tisoči stikali z njim, pa zaman. Ko da se je udri v zemljo. Končno pa je zaklical neki farmar: »Tu je!« Množice so planile nanj in ga do smrti izlinčale. Toda kmalu se je izkazalo, da je ta farmar namazal črno le svojega konkurenta, katerega je množica ubila.

Sovjetski dnevnik v Franciji

Kakor poročajo listi, bo začel v kratkem izhajati v Parizu nov dnevnik, ki bo imel izključen smoter zblíževanja med sovjetsko Rusijo in Francijo. Pisan bo v ruskem in francoskem jeziku. Za urednika francoskega oddelka je imenovan H. Barbuse, znani pisatelj vojnih romanov, za ruski del Efros.

Najcenejše mesto

Do nedavna je veljal New York za najdražje mesto, posebej v prehrani. Še pred dobrim letom je moral plačati gost v najneznatnejši restavraciji za beefsteak dva dolarja, a za krožnik prikuhe je dal en dolar. Pa gostilne s to ceno so bile na glas kot najcenejše. — No, danes je New York popustil vaje. Zajela ga je svetovna kriza. Vse se je začelo majati, tudi cene. Danes računa restavrant, ki je dobil pred letom le za beefsteak pet dolarjev, za celo kosilo 60—70 centov. V krčmah, ki so pred letom slovele kot najcenejše, dobiš danes kosilo za 25—30 centov. To je v resnici malo, če pomislimo, da zasluži tam začetna tipkarica 25—30 dolarjev tedensko. — Pa ne le to. Nekdanji izdajatelj knjig, Mac Faddon, je ustanovil nekoliko kuhinj za reveže, kjer se dobi juha, riba, meso, zelenjava, kompot, dva kosa kruha, maslo in skodelica črne kave za 10 centov... To leto se je hranilo v teh kuhinjah nič manj kot 2.603.538 oseb dnevno. Za toliko želodcev je postal Mac Faddon pač največji kupovalec poljskih pridelkov in ni čudno, če mu sleherni dan pripelje 12 polnih tovornih vlakov raznih kuhinjskih potrebščin. Na ta način je postal Mac Faddon, ki je prvotno hotel le pomagati revežem, največji konkurent newyorških restavrantov.

Je-jo šola.

Igra jo-jo se je po vsej Evropi raznesla kot bi veter seme razsiral. Zatorej je bila te dni ustanovljena v Berlinu jo-jo šola, ki bo brezplačno poučevala vse ljubitelje nove, odnosno stare kitajske igre. Učitelji so prišli s Filipinskih otočev.

Palestina se suši

Pri angleški mandatni upravi v Palestini se je zglošilo že veliko število raznih palestinskih društev, ki so posredovala za ukinitve krčmških dovolenj. Zlasti muslimani se zavzemajo za zakon, ki naj bi povsem ukinil točenje alkohola, kar se bo menda zgodilo pri prihodnjem zasedanju.

V Italiji so zgradili poskusno letalo posebne vrste; da bi zvišali moč propelerja, so zasnovali vetrni kanal, skozi katerega bo vel vetrni tok, ki ga bo vzbudil propeler. Piloti prostor bo zgoraj v trupu. V koliko se bo poskus posrečil, ne vemo.

Prva Američanka

Dne 4. marca 1933 bodo slovesno privedli Rooseveltovo soprogo kot gospo in first lady of the land v belo hišo v Washingtonu. Njeno deklško ime je tudi Roosevelt in je nečakinja nekdanjega prezidenta Teodora Roosevelta. Vsej družini je torej pridružena kulturna in politična tradicija. Soproga sedanjega predsednika pa ima odlično predizobrazbo ter se je z vso skrbnostjo udeleževala kot učiteljica. Ko se je namreč njen mož odredel odvetniški praksi, da bi se tem bolj posvetil politiki, je prevzela ona v družbi dveh dam neko zasebno deklško šolo v New Yorku in se ji izročila z ljubeznijo. V zadnjih petih letih je predavala predvsem zgodovino in domoznanstvo. Je pa tako navezana na to delo, da bo ostala kot učiteljica vse do 4. marca, ko se bo posvetila višjim dolžnostim. Hkrati pa se bavi z nekim povsem svojevrstnim delom. Je namreč soimejateljica nekega mizarskega podjetja v New Yorku, kjer nad trideset rezbarjev izdeluje umetniško dovršeno pohištvo. S tem hoče namreč oživiti podeželsko rokodelstvo, ki je skoroda prenehalo, in mu vzbuditi zmisel za lepo delo in tradicijo. Kakor poroča neki washingtonski časnikar »Daily Telegraph«, bo proglašena gospa Roosevelt za zgled moderne two-career woman, ki izpolnjuje svoje dolžnosti kot žena in mati (ima pet živih otrok), hkrati pa se je prvovrstno udeleževala v politiki in socialnem skrbstvu. Ko so ji leta 1929 podelili doktorsko diplomu, je bila tu označena: »ena izmed najsposobnejših najodličnejših in vsestranskih žena v javnem življenju«. Med ostelimi lastnostmi je vidna tudi njena sportna stran. V kratkem: gospa Rooseveltova bo skrbna mati brezpravnih slojev in zvesta tovarišica ter svetovalka svojemu možu.

Prezgodnja zrelost

V angleški pokrajini Lees se je zagnel devetletni Frank Cooper v potok in utonil. Slišal je namreč, ko je oče materi v sosednji sobi grozil, da ga bo izročil radi nezgajenosti policiji. Zbal se je in se končal.

Starejšim osebam

revmatične bolezni zagrenjujejo stare dni. Vsem ki trpijo na revmatizmu, bolečinah v kosteh, zbadanju, išiasu, zobobolu, glavobolu se priporoča

MASAŽA ALGO
za masažo je

Masaža z Algo Vas krepi, osvežuje. ALOA je za starejše osebe pravi blagoslov.

Steklenica Din 14'—, Oglaš. reg. pod št. Br. 25.892 1932.

Visoko priznanje

Učiteljica pariške šole za bolniško nego, gospodična Grenier, je prejela za 25 letnično požrtvovalnega dela križ častne legije. Ravnatelj Pillu ji izroča odlikovanje

Deček obhajal

Vasica Torcegno ob Brenti je doživela te dni senzacijo, katere spomin sega v čudovito epizodo svetovne vojne. V novembrskih dneh 1915 je preživljalo ljudstvo Torcegno hude dni. Saj so bili doma samo starčki, žene in otroci, župnika pa so jim Avstrijci odvekli v taborišče, kaplana pa je čakala ista usoda. Da ne bi tu duhovno skrbstvo povsem prenehalo, je napolnil župnik svojega ministranta, sedemletnega dečka, da bi v sili opravljal nekatera nujna božja opravila. Kmalu za tem je bil kaplan v resnici interniran. Dne 18. novembra je trepetala vasica Torcegno pod posebno hudim ognjem; ob koncu napadov je ležala vasica v kupu razvalin. Ljudstvo je moralo zapuščati svoje rodno selo. Pred odhodom pa se je poslednjikrat zbralo v cerkvi in kot zaslini duhovnik se je prikazal pred oltarjem sedemletni Almiro Faccega in delil ljudem zadnjo večerjo... Medtem je ta mali deček dovažal, študiral in te dni v isti cerkvi zapel novo mašo kot pravi duhovnik.

Smešnice

»Ne kadim več, ne pijem več, ne grem več nikamor?«
»Kdaj pa si se oženil?«

*
»No, ali tvoj mali bratec že govori?«
»Ne, zakaj bi pač govoril! Saj tudi s samim kričanjem doseže, kar hoče.«

*
»Tako? Inkasanta iščeš? Saj si vendar pretekli mesec nastavil novega!«
»Da, da, prav tega iščem...«

Zimsko veselje

Kdaj bo konec krize?

Zadnja »Nova Evropa« prinaša zanimiv članek dr. Iva Belina, »Da li je konec krize«. Pisec ugotavlja, da se zadnje čase posveča veliko pozornost vprašanju bližnjega konca svetovne gospodarske krize. Priznava, da se je vsaj v nekaterih panogah, in sicer v nekaterih državah pokazalo več znakov zboljšanja. Vprašanje pa nastane seveda, če se morejo iz teh sporadičnih slučajev in pojavov izvajati pozitivni zaključki. Zlasti vidimo, da se v večini teh slučajev kaj kmalu pojavljajo zopet znaki poslabšanja. Vse kaže, da je gospodarska depresija na svetu prešla svojo kulminacijo. Sedaj bodo verjetno razmere trajale še nekaj časa, pogloma pa se bodo na sedanji najnižji stopnji krize stvorili boljši predpogoji za izboljšanje ter se bodo tudi pokazali trajnejši znaki ozdravitve.

Posebej glede naše države stoji pisec na pravilnem stališču, da nas je zajela gospodarska kriza nekoliko kasneje kot velike druge države. Šele v letu 1930 so začele cene kmetijskih proizvodov v večji meri padati. Industrijske krize doslej še nismo toliko čutili. Dr. Belin pravi, da se pri nas ne more resno govoriti o industrijski krizi. To velja mogoče za nekatere panoge, vendar mi v Sloveniji vemo, da eksistira občutna industrijska kriza, kar dokazuje tudi veliko število brezposelnih. Čela vrsta tovarn je, ki delajo samo par dni v tednu, in pogosto samo v rudarske revirje, kjer vlada že dve leti najhujša beda. Mislimo, da ni treba navajati še drugih primerov, da bi ugotovili dejstvo, da se nahaja v krizi tudi industrija.

Pravilno smatra pisec, da je osnovni problem našega gospodarskega dviga cen agrarnih proizvodov. Zadnje dni opazimo dvig cen predvsem pri uvoznem blagu. Pa tudi pri nekaterih kmetijskih proizvodih so začele cene narastati. Toda znano dejstvo je, da je naš kmetovalec najbolj trpel zaradi tega, ker so bile cene industrijskih proizvodov veliko previsoke, cene njegovih proizvodov pa izredno nizke. Sedaj, ko cene zopet narastajo, se je bati, da bodo cene industrijskih in uvoznih pred-

metov narastle v večji meri kot cene kmetijskih proizvodov. Tako bi dosedanje nesorazmerje ostalo še naprej in zato ne moremo dosti pričakovati od dviga cen agrarnih proizvodov, ker je ta dvig posledica naših valutnih razmer, ne pa spremenjenih razmer na svetovnih tržiščih.

Da bi se moglo govoriti o bližnjem koncu naše gospodarske krize, je potrebno, izpolniti še mnogo drugih predpogojev. To je v prvi vrsti vprašanje resničnega ravnotežja v državnih in samoupravnih proračunih, katerega dejstva se sicer zavedamo, pa vendarle ničesar ne ukrenemo. Če bi bile žrtve še tako velike, jih moramo doprinesiti, če želimo konsolidacijo razmer. Kakor je naš ceterum censeo, tako pravi tudi dr. Belin, »a se moramo definitivno odrediti inozemskim posojilom: 1. zaradi tega, ker jih tako lahko ne bi mogli dobiti, 2. pa zato, ker so nam inozemska posojila doslej preprečevala, da realno gledamo na naše razmere in da sami podvzamemo potrebne ukrepe.

Druga važna stvar so razmere našega denarstva, ki so sedaj dezolantne. Kreditni aparat ne funkcionira, pa tudi se doslej zanj nismo temeljito brigali. Tudi v drugih državah so bile velike izgube in velika pregrupacija, toda povsod so prišli radikalni ukrepi, ki so vsaj izpolnili predpogoje za ureditev razmer, če že niso odstranili važnih vzrokov nezaupanja.

Končno je tu tudi valutni problem, ki se mora definitivno rešiti, ako hočemo govoriti o koncu krize.

Pisec pravi, da bo pri nas kulminacija krize šele spomladi leta 1933, in nadalje, da so razmere v agrarnih državah redno najtežje spomladi, drugo leto pa bodo izredno težke, kar potrjujejo tudi drugi gospodarski strokovnjaki. Za sedaj še nismo pri koncu krize in moramo biti pripravljeni še na velike težave, da bomo lahko gledali resnici naravnost v oči, kajti le tedaj se bomo odločili za ukrepe, ki so potrebni za ozdravljenje krize.

Vrednostni papirji

Danes je bila tendenca za državne papirje nekoliko slabšaja. Promet je bil na zagrebški borzi znaten in je znašal: vojna škoda 500 kom., 7% Blerovo posojilo 3000 dol. in begl. obveznice 150.000.

V delnicah ni bilo znatnejših izprememb. Zaključena je bila le Trboveljska, ki se je uvrstila. Ljubljana. 7% inv. pos. 48 den. vojna škoda 208—210, 8% Bler. pos. 41—43, 7% Bler. posojilo 39 bl. Ruše 125 den.

Zagreb. Drž. papirji: 7% inv. pos. 48 do 52, vojna škoda 206—208 (209), 12. 207—208 (207, 209), 6% begl. obv. 33—33.125 (33, 34), 8% Bler. pos. 42—43 (42, 43), 7% Bler. pos. 39 bl., 7% pos. DHB 43 bl. — Delnice: Narodna banka 4150 do 4500, Guttman 100 bl., Sečerača Osijek 178 do 185, Sečerača Bečkerce 600 bl., Union Impels 50 den., Isis 40 bl., Trboveljska 142.50—147.50 (140, 147.50), Dubrovačka 130 bl., Split cement 100 den. Belgrad. Narod. banka 4250 den. (4250, 4200), Priv. agr. banka 226 bl. (226, 225), 7% inv. pos. zaklj. 48.50, agrarji 26.50 bl., vojna škoda 205.50 do 206 (209, 206), 12. 206.50—207 (208, 207), 6% begl. obv. 32.50—33 (34, 33.50), 8% Bler. pos. 43 bl., 7% Bler. pos. 38.75 bl.

Dunaj. Don. sav. jadr. 63.70, Aussiger Chemische 119.50, Mundus 58, Alpine 11.95.

Žitni trg

Položaj na žitnem trgu je ostal v glavnem neizpremenjen. Producenti zelo zadržujejo blago, ker pričakujejo še znatno višjih cen. Nadalje gre nekaterim mlinom težje za nabavo pšenice, ker so njih okolice že večinoma razprodane. Danes se je zahtevalo: za lansko blago 80 kg 160, 79 kg 155, novo blago pa 75 kg 152.50 Din, za umetno sušeno koruzo 65—67.50, času primerno suho 55. Moka stane neizpremenjeno 255—285.

Novi Sad. Vse neizpremenjeno. Tendence neizpremenjena. Promet: 42% vagona.

Budimpešta. Tendence: slaba. Promet: srednji. Pšenica: marec 12.79—12.95, zaklj. 12.90—12.81; maj 13.20—13.30, zaklj. 13.20—13.21. — Rž: marec 7.75—7.95, zaklj. 7.75—7.76. — Koruza: maj 7.96 do 8.—, zaklj. 7.88—7.90; julij 8.35—8.43, zaklj. 8.34—8.35.

Chicago. Pšenica: marec 47.50, maj 48.375, december 48. — Koruza: marec 28.875, maj 30.50, december 24. — Oves: marec 17.625, december 15.625. — Rž: marec 31.75, december 29.25.

Winnipeg. Pšenica: december 45, maj 46.375, julij 50.125.

Živina

Dunajski goveji sejem. (Poročilo tvrdke Edv. Saborsky in Comp., Dunaj.) Prignjenih je bilo na trg 1956 goved, iz Jugoslavije 128, na kontinentalnem trgu pa je bilo 113 goved iz Romunije. Cene: volli najbolj 1.80—1.85, I. 1.55—1.75, II. 1.10—1.45, III. 0.80—0.90, krave I. 1.0—1.15, II. 0.75—0.90, bikli 0.85—1.15, klavna živina 0.55—0.74. Tendence: cene so ostale neizpremenjene.

skah zaman iskati, najsi so še tako počtene.

Skupno število »rumenih« in »rdečih« je znašalo sto in dvajset mož, ki jih je bilo treba vse spraviti pod streho v skednjih in senikih. Razen teh smo pa imeli še petnajst strelcev rednega vojaštva. Ves Exmoor je bil kajpada pokonci in ljudje so trumoma hrumeli skupaj, da bi videli vezbanje čet. S temi zijačastimi radovedneži smo imeli malone več pregelave kakor z vojaštvom samim. Zelo nadležni so bili tudi »rdeči« častniki in četo smo aj želeli, da bi bili tudi oni ostali doma kakor njihovi tovariši v Somersetu. Ker so bili večinoma iz boljših rodbin, jim nismo smeli kratkoma zapirati vrat in smo imeli venomer sitnosti zaradi naših deklet. Na spanje nisem mogel več misliti; mladi pončnjaki so do preko polnoči popevali in življali pod našimi okni. Kadar sem pa pilnil na dvorišče, da bi jih prepodil, ni bilo videti drugega ko kdaj pa kdaj kako staro mačko.

Potemtakem smo bili zelo veseli, ko je Jeremija Stickles naposled dal povelje za odhod. Med mogočnim prepevanjem in vriskanjem se je začel pomikati velik sprevod moštva iz vasi. Mlado in staro je prihitelo in zljalo vanje. S seboj smo imeli tri topove, ki smo jih spravili na snuči, da smo jih laže vlekli v kveber. Pogumne živali so se čisto radovedno ozirali, kakšne lemeže vlečejo za seboj. Vse je drlo k njim, samo strica Rubena ni bilo od nikoder.

V soglasju s postavo je bilo sklenjeno, da se bo moštvo posamezne grofije borilo samo na lastnem ozemlju. Zategadelj so marširali sinovi Devona, ko so dospeli na vrh, naprej proti zapadu, da so zavzeli s svojimi topovi postojanko na oni pečini, s katere me je strica poklica, ko sem prodrl v

Nedeljski sport

Na zelenem polju, ki je postalo sedaj v jeseni precej blatno, ni bilo pomembnejših dogodkov. Zato so pa sportniki zopet enkrat sedli za zeleno mizo. Zimska-sportna zveza, Plavalna zveza in Veslaška zveza so zborovale. Zimski sportniki niso imeli reševati posebnih problemov. Kakor ponavadi pred začetkom sezone, je bilo rešiti nekaj aktualnih vprašanj, med njimi tudi verifikacije. Po novem se sedaj tekmovalci ne bodo smeli seliti iz kluba v klub. Izvoljena je bila tudi nova uprava, v katero so bili izvoljeni zopet stari zaslужni delavci. Tehnični referent je postal namesto zaslужnega dr. Berčeta, Z. Švigelj. Zato je bilo pa bolj burno v Zagrebu, kjer so zborovali zastopniki plavalnih klubov. Tudi to zborovanje bi lahko poteklo v najlepšem redu, ako bi bilo dovolj sportne vzgoje. Toda v plavalnem sportu sme po mnenju nekaterih biti prav samo Jadran iz Splita. Letos si je pa prvenstvo osvojila Ilirija in obenem tudi dragoceni Petrinovičev pokal. Delegat Zveze ga je izročil Iliriji. Kakor hitro pa je bil pokal v Ljubljani, se je pričelo šušljati, da nekaj ni v redu, da so med juniorji tekmovali seniorji. Jadran, ki si je prvič priboril pokal na zelo čuden način, je vložil protest proti Iliriji! Po pravilih seveda prepozno. Toda pravila naj ne bodo merodajna, če gre za pošteno in pravično stvar. Ako bi si Ilirija na nepravilen način priborila pokal, bi ga gotovo vrnila Zvezi. Tako je pa start seniorja na juniorskem prvenstvu zakrivila napačna verifikacija, ki je bila napravljena že pred štirimi leti. Takrat se gotovo še nikomur ni sanjalo, da bo čez toliko časa prav prišla napačna verifikacija. Ilirija je tudi imela dotičnega plavalca v evidenci juniorjev in ga lani ni pustila startati med seniorji, čeprav bi bil upravičen. Za pomoč seveda vodstvo kluba ni vedelo. Zvedel je pa Jadran. Napačno verifikacijo bi morali že pred prvenstvom javiti, preden so tekmovali. Toda Jadran je lepo molčal in čakal, kaj bo iz tega. Ilirija je postala prvak, sedaj pa protest, pokala ne sme imeti drugi ko Jadran. Tri burne seje so bile pred zborovanjem, vse brez uspeha. Redno zborovanje naj bi spor rešilo. Tako je v začetku zborovanja so osporili glas Ilirije. In sicer s pomočjo klubov, ki ne obstoje več, in onih, katere so čez noč napravili, ne da bi v redu izvedli kakšno tekmovalje. Za pokal se vse stori. Ko to pišemo, še ni odločeno, ali mora Ilirija pokal vrniti ali ne. Seveda sklepi, storjeni proti pravilu, ne morejo biti merodajni. Proti taki večini, kakor je bila na tem zborovanju, ne bo težko protestirati. Slovenski klub in večina vodilnih iz države je stala ob strani Ilirije. Zveza oziroma ljudje, katere uspehi slovenskih plavalcev bole, se niso ozirali na sportne momente; tako da bo zadnji in odločilno besedo imela upravná oblast. Na čelu Zveze je pa podban zagrebške oblasti dr. Hadži. Tudi ta se ni oziral na pravila. Pri veslačih je bilo tudi precej burno. Ohmorski in rečni klubi so si segli v lase. Gre za prenos sedeža Zveze iz Splita v Belgrad. Rečni klubi se namreč pritožujejo, da Zveza preveč zaposlavlja rečne klube. Torej skoro ista slika. Ohmorskim klubom je zrastle konkurenca ob rekah. To jih boli. Ne znajo prenesti tako dostojno porazov, kakor znajo veličastno proslavljati zmage!

SK. Korotan: Danes ob 20 redna odborova seja. Tajnik.

Naznanila

Prosvetno društvo Trnovo v Ljubljani priredi v sredo, dne 30. novembra ob 8 zvečer v društvenem domu v Karunovi ulici 14, drugi prosvetni večer v letošnji sezoni. Predaval bo tajnik Prosvetne zveze gosp. Vinko Zor, ki nas bo s pomočjo številnih ekloptičnih slik popeljal v čudovite naravne lepote, ki jih hranijo Dolomiti. Predavanje bo zanimivo, zato vabimo vse člane in prijatelje društva, da se ga udeležijo v obilnem številu.

Društvo absolventov državnih trgovskih šol v Ljubljani ima v sredo 30. t. m. ob 8 zvečer svoj redni mesečni sestanek s predavanjem v restavracijskih prostorih Zvezde.

Sadlarska podružnica na Viču priredi prvo letošnje sadlarsko predavanje v sredo, dne 30. novembra 1932 ob 7 zvečer v risalnici osnovne šole, h kateremu so člani in nečlani navkljudneje vabljeni.

Cerkveni vestnik

Bratovščina sv. Rešnjega Telesa bo imela svojo mesečno pobožnost v četrtek 1. decembra v uršulinski cerkvi. Ob 5 zjutraj bo prva sveta maša, ob pol 6 pridiga in ob 6 sv. maša z blagoslovom za žive in rajne udeleženice. Vse častilce sv. Rešnjega Telesa vabimo, da se v obilnem številu udeležijo evharistične pobožnosti v uršulinski cerkvi.

Radio

Programi Radio-Ljubljana

Torek, dne 29. novembra: 11.15 Solska ura: Topola in Oplenec (Vekoslav Mlekuš) — 12.15 Plošče — 12.45 Dnevne vesti — 13.00 Čas, plošče, borza — 17.30 Salonski kvintet — 18.30 Nemščina (dr. I. Grafenauer) — 19.00 Gospodarska socialna vzgoja (dr. Gogala) — 19.30 Kratek pregled zgodovine zvezdoslovja (A. Peterlin) — 20.00 Prenos iz Zagreba — 22.00 Čas, poročila, plošče.

Sreda, dne 30. novembra: 12.15 Plošče — 12.45 Dnevne vesti — 13.00 Čas, plošče, borza — 17.30 Otroški kotiček (Manca Komanova) — 18.00 Salonski kvintet — 19.00 Ruščina (dr. Preobraženski) — 19.30 Literarna ura: Ob 25 letnici Wyspianskega smrti — 20.00 Devon večer, prenos iz Uniona. Sodelujejo prof. Emil Adamič, gđ. Vera Majdičeva in oktet »Ljubljanskega zvonca« — 21.15 Prenos iz kavarne »Zvezda« — 22.15 Čas, poročila — 22.30 Plošče (plesna glasba).

Drugi programi

Torek, dne 29. novembra:

Zagreb: 20.00 Simfonični koncert državne glasbene akademije — 22.10 Plesna glasba. — Gorjia: Italija: 20.30 Operni prenos. — Barcelona: 21.10 Operni prenos. — Stuttgart: 20.00 Balade — 22.45 Nočna glasba. — Toulouse: 21.00 »Lakme«, opera — 22.30 Maroška glasba — 23.00 Poljudna glasba — 23.30 Poljudna angleška glasba. — Berlin: 22.20 Ura socialne radio-pomoči, nočni koncert. — Belgrad: 20.00 Prenos iz Zagreba — 22.00 Poročila. Rim: 20.30 Milano. — Beromünster: 20.15 »Vrtinica iz ljubezni«, komična opera, Mozart — 22.10 Poročila. — Praga: 20.10 Jugoslavanski večer — 22.25 Večerni koncert. — Dunaj: 19.45 Vojška godba — 21.00 Igra — 21.45 Poročila — 22.00 Večerni koncert. — Budapest: 20.00 Prenos iz gledališča, ciganska glasba. — Varšava: 22.55 Francoska gl. — 22.15 Laska glasba — 23.00 Plesna glasba. — Paris — Eiffel-ov stolp: 20.30 Prenos koncerta iz dvorane pariškega konservatorija.

Lepa jabolka
po znižanih cenah kupite pri
Gospodarski zvezi v Ljubljani

Zahvala

Vsem, ki so ob izgubi našega dobrega očeta, gospoda

ANTONA PERJATELJ

soč. ofic. v p.

tako pristrano z nami sočustvovali ter se ga lepo spominjali v njegovi boleznin smrti, mu poklonili vence, ga obsuli s cvetjem in so ga končno tako častno spremili k zadnjemu počitku, se iskreno zahvaljujemo. Posebej se še zahvaljujemo g. univ. prof. Ehrlichu za verska tolažila, čč. duhovščini in vsem grajskim. Maša zadušnica bo v petek 2. decembra v grajski kapeli ob pol 7 zjutraj.

Ljubljana, 28. novembra 1932.

ZALUJOČI.

Lorna Doone

Roman iz Exmoora

Toda Stickles se je kmalu potolažil, ko so prikorakali v vas sinovi Devonske grofije, sami zastavni fantje z rdečimi našitki, plamteči od bojevitosti. Korakali so v strumni vrsti pod vodstvom svojih častnikov in v svoji gorečnosti bi se bili spoprijeli ne samo z Dooni, temveč z vsem somersetskimi moštvom.

»Ali mislite, gospod Stickles,« sem dejal zažuden, ko sem videl toliko vojaštva, »da bomo mogli na svojem malem posestvu res prenočiti in prehraniti vse te »rumen« in »rdeč« trume in čakati, kdaj bodo osvojili Doonsko dolino?»

»Bog ne daj kaj takega, sinko, tako ničvreden pa že nisem, kadar plačujem iz državne blagajne. Za koštrune, ki ste jih za nas zaklali, in za kruh, ki ste ga za nas spekli, vam bom plačal kakor v času stradanja. Anka naj mi vsak dan prinese račun, pa ga bom v dvojni meri poravnal. Zanesi se name John, letošnja gomlad vama bo vrгла trikrat toliko, kolikor ste pridelali lansko jesen. Kar so vam lani v mestu odtirali, vam bomo letos doma navrgli.«

To se mi ni zdelo čisto pošteno, zato sem se poveseloval z materjo, kajti računi so bili pisani v njenem imenu. Mati je bila mnenja, da mora kralj po starem običaju res dvakrat več plačati, kakor navaden državljan. To je bilo torej nesporno, vendarle sem ukazal Anki, naj zaračunava vojaštvu stvari niže, nego so jim cene na trgu. Ona mi je to sicer obljubila, toda pri tem se je tako zvijačno smehljala, da ji nisem prav zaupal. Siroga natančnost v denarnih zadevah je pri žen-

Doonsko dolino. »Rumeni« so zasedli goraki greben na vzvodu, ki sem nekoč s stricem Rubenom naj splezal in odkoder sem v času velikega snežnega meteža zdrčal v dolino. Šele tedaj, ko bi se prikazali »rdeči« na nasprotni skalin, naj bi pruhlo moštvo iz Somerset s svojim topom iz gozda in pričelo križni oganj. Tretji top je krilo petnajst strelcev, ki se jim je pridružio še po deset mož od vsakega oddelka. Teh pet in trideset bojnikov, ki jim je poveljeval sam Stickles, naj bi napadlo Doonsko dolino samo, zato sem se pridružil le-tem, ker mi je bil vhod vanjo najbolje znan. Po našem bojnem načrtu bi se bili morali Dooni hkratu braniti na tri strani. Meni je bilo to hipoma jasno, pa sem izrazil polkovniku Sticklesu, kakor smo ga zljaj nazivali, polno priznanje in občudovanje zaradi njegove vojne spretnosti. O je bil vesel in pohvale, vendarle je bil v dvomu glede srčnega izida. Zavedal se je, da bo s takimi neizvežbanimi in nediscipliniranimi ljudmi težko kaj opravili proti izkušenim Doonskim strelcem. Poprašal me je tudi, ali me kaj mrazi zaradi streljanja, toda ko sem povedal, da so me že večkrat obstreljevali, se je pomiril.

Dogodke prvega vojnega dne so na vseh straneh tako zasukavali in preverjali, da bi ko priča spopada rad podal o tem resnično poročilo. Ljudje, ki se tedaj še niso niti rodili in kateri očetje so še nosili kratke hlače, se mi danes upajo v obraz trdit drugače. Priznavam pa tudi rad, da vam morem natanko opisati komaj ono delno bitko, ki sem se je sam udeležil, a kaj bi potem rekel o podrobnostih, kjer me ni bilo zraven. Toda kar sem sam videl in slišal, tega si ne dam od nikogar oporekati.

Naš oddelek pet in tridesetih mož se je postavil za skladišče skalovja ob stezi v sotesko in se zbral okoli nabitega topa. Nekoliko nas je vzemirjala misel, da bi se mogel top sam po sebi sprožiti, kar tedaj ni bilo nič nenavadnega. Imeli smo tudi dovolj gledalcev okoli sebe, kajti prijatelji in sosedje, ki so bili poprej tako navdušeni za boj, so se zdaj odločili, da se ne bodo udeležili bitke, temveč jo samo opazovali in potem raznesli zmagovalčovo slavo.

Naposled smo le zaslišali v gorovju glasno grmenje, dokaz, da so »rdeči« in »rumeni« napadli razbojniško gnezdo. Naskočili smo vhod, prepričani, da ga bodo Dooni branili in bomo morali utrjena vrata s topom razrušiti. Divja gorska soteska je ležala samotno in zapuščeno pred nami, samo pisane uniforme naših vojakov so se svetile v žarkem solcu. Z bučnimi hura-klici smo hite naprej, upajoč v skorajšnjo zmago.

Zdajci je prešinil ostražje žvižg; takoj nato je pa počilo najmanj tucat pušk, ki so vsule smrtni svinec v naše vrste. Nekaj naših se je zaletih zgudilo na tla, ostali smo pa junaško dreveli naprej.

»Še kratek zalet, pa nas ne bodo več strelili dosegli,« je velel Stickles, ki je zapazil sovražnika za skalnato steno nad našimi glavami.

Poveljnikov pogum je navdušil četo, ki je odgovorila z divjim bojnim krikom. Preden so utegnili sovražniki iznova nabiti puške, smo že planili pod njihovimi nogami proti vходу. Toda komaj so bili prvi pod skalnim oblokom, kar se je začel strahovit tresk, a za tem glasno ječanje, žvenketanje železa in grozljivo stokanje konj. Sovražnik je zvalil s skalne ploščadi na naskakovalce težko hrastovo deblo. Dva vojaka sta obležala pod njim in zraven naš top; enemu konju je zlomilo hrbtenico, drugemu bedro.

MALI OGLASI

V malih oglasih velja vsaka beseda Din 1.—; ženitovniški oglesi Din 2.—. Najmanjši znesek za mali oglas Din 10.—. Mali oglasi se plačujejo takoj pri naročilu. — Pri oglaših reklamnega značaja se računa enokolonska 3 mm visoka petlinna vrstica po Din 2.50. Za pismene odgovore glede malih oglasov treba priložiti znamko.

Največji promet in...

Velika srečka pri vabljenju odjemalcev je za vsakega pridovnika »Slovenec«, ker doseže z oglasi v njem največji promet in s tem tudi največji dobiček

Vajenci

16 letno dekle
bi se rado učilo šivati ali kuhati. Ponudbe na župni urad v Jurklostru.

Službodobne

Železnin. poslovođjo
prvovrstnega, z lepim nastopom pred strankami, resnega, ki dobro razume nemško in italijansko — sprejemno. Prednost imajo taki, ki so že delovali v Primorju, Trstu ali Reki. — Ponudbe s prepisi spričeval in označbo na poštni predal 19, Split. b

Služkinjo

ki zna kuhati in ima veselje do otrok, sprejme štiricilnska mešan. družina. — Naslov v upravi »Slovenca« št. 17.050. (b)

Službeišcejo

Kuharica
zanesljiva, snažna in varčna išče mesto pri manjši družini ali kot gospodinja k eni osebi v mestu ali na deželi. — Ponudbe na upravo »Slovenca« št. 17.101. (a)

Službo mlinarja

iščem v večji valjni mlin. Grem tudi v kmečki mlin. Naslov v upravi »Slovenca« št. 16.997. (a)

Mizar

ki poseduje svoje orodje, išče zaposlitve; gre tudi na dom. Naslov v upravi »Slovenca« št. 17.048. (a)

Kuharica

srednje starosti, zmožna vseh hišnih del, z daljšimi spričevali, išče službo pri mirnih ljudeh v Ljubljani. Naslov v upravi »Slovenca« 17.049. (a)

Kmetisko dekle

37 letno, pošteno — išče službo radi družinskih razmer. Gre najraje k otrokom in v pomoč gospodinj in malo plačo, najraje na deželo. Naslov v upravi »Slovenca« št. 16.966. (a)

Išče se priča

V nedeljo 13. novembra dopoldne je vozil po Emonski cesti, mimo trnovske cerkve, po Kolesarski cesti, Opekarski cesti itd. avto, na katerem je stal ob hladilniku policijski stražnik. Kdor je videl, ko se je ta avto na eno teh krajev ustavil, se naproša, da se zgledi proti nagradi za zamudo časa v odvetniški pisarni dr. R. Krivca v Pražakovi ulici 15, II. nadstropje.

Denar

Vložne knjižice
kupite ali prodaste najbolje pri Komanditni družbi M. Jankole, Ljubljana, Selenburgova ul. 6/II. Telefon 30-52. (d)

Ugodna prilika!

Gospa ali gospodična, ki posodi 10.000 Din, dobi hrano in stanovanje v centru. — Naslov pove upravo »Slovenca« št. 17.103. (d)

Vrednostne papirje

vseh vrst, tu- in inozemske, obveznice, založnice, srečke in hranilne knjižice vseh denarnih zavodov kupujemo in prodajamo. M. Jankole komanditna družba, Ljubljana, Selenburgova ulica 6/II. Telefon 30-52. (d)

Glasba

Pianino
skoraj nov, ceno prodam. Naslov v upravi »Slovenca« št. 17.030. (g)

Vnajem

Lep lokal
poceni oddam. Prelesnik, Šiška, Janševa ulica. (n)

Lokal

se odda v novi zgradbi v sredini mesta. Naslov pri upravi »Slovenca« št. 16.923. (n)

Stanovanja

Pristopajte
k Društvu stanovanjskih najemnikov — Ljubljana, Vegova ulica 8. (o)

Stanovanje

visokopritlično, dve sobi, kuhinja, za 550 Din oddam. Mariborska ulica 24, pri »Stadionu«. (c)

Lepa soba

s posebnim vvhodom in električno razsvetljavo — se takoj odda. Tabor 6, II. nadstr., desno. (s)

Solčno stanovanje

lepo, v sredini mesta, obstoječe iz 3 sob, kabine, ta, kopalnica in vseh prtiklin oddam takoj. Mesečna najemnina 1000 D. Ponudbe na upravo »Slovenca« pod zn. »Takoj« 16.993. (c)

Dobrosrč. posestnica

ki bi oddala nekoliko bolehnemu gospodu sobo ali preskrbo proti zmernemu plačilu ali delu v naravi, naj izvoli pisati na naslov: L. M. Sv. Petra cesta 76, dvorišče, levo. (s)

Posestva

Več stavbnih parcel
pri kolodvoru Vižmarje naprodaj. — Pojasnila se dobe: Vižmarje 100. (p)

Hiša z gostilno

v predmestju Zagreba, 5 minut od tramvaja, na glavni in najprometnejši ulici naprodaj radi prevelike zaposlenosti. Gostilna obstoji iz velike gostilničarske dvorane s šankom, nadalje ima hiša trisobno stanovanje velik letni vrt, pivnico, vse pritlikline in 200 kvadratnih sežnjeh parcele. Cena 350.000 Din. Krasna prilika za agilne ljudi. Poslovnica Pavlekovič — Ilica 144, Zagreb. (p)

Hišo s trgovino

v Zagrebu, v delavskem predmestju, prodamo radi smrti lastnika. Hiša donša mesečno 3500 Din najemnine, poleg tega pa je še stanovanje za lastnika, trgovina in klet, ki je vse v polnem obratu. Cena hiši s trgovino in blagom skupaj 410.000 Din. Poslovnica Pavlekovič, Ilica 144, Zagreb. (p)

Specerijska trgovina

na križišču štirih ulic v Zagrebu, zelo prometna kraj, s solidno mesečno najemnino — popolnoma urejeno in v polnem obratu, prodamo radi bolezn lastnika. Poslovnica Pavlekovič, Zagreb, Ilica br. 144. (p)

Dvostanovanjska hiša

v najbližji periferiji, ob glavni cesti — naprodaj. Naslov v upravi »Slovenca« št. 16.774. (p)

Trgovina

stara, dobro idoča, na prometnem kraju v Posavju, se radi družinskih razmer prodaja ali tudi da v najem. Proda se tudi posestvo ob banovinski cesti Sevnica—Planina. — Več se poizve v pisarni dr. Jesenko v Sevnici. (p)

Kupimo

Zlato
(staro zlatino) kupujemo. M. Jankole, komanditna družba, Ljubljana, Selenburgova 6/II. Telefon št. 30-52. (k)

Stružnica

v dobrem stanju, stružna višina 50 cm, stružna dolžina 450 m — se kupi. Ponudbe z navedbo cene na upravo »Slovenca« št. 16.899. k

Kupujemo

vsako množino tavzentož in lipovega cvetja. — Salus, Aleksandrova cesta 10, Ljubljana. (k)

Veakovrstno zlato kupuje

po najvišjih cenah CERNE. Juvelir Ljubljana, Wolfova ulica št. 3.

Razno

Kegljišče
popolnoma preurejeno, se odda klubom od ponedeljka do četrka. Za obisk se priporoča gostilna Use-nik, Borštnikov trg. (r)

Auto-motor

Motorno kolo
1000 cm³, z električno razsvetljavo in priklopo, v brezhibnem stanju, se ugodno prodaja. Večve 10. (f)

PODRUŽNICE:

Ljubljana

Aleksandrova 1
Miklošičeva 14

Maribor

Vogal Gosposke
in Slovenske ul.

PODRUŽNICE:

Celje

Kocenova ul. 2

Kranj

Ivan Savnik

Praktična darila za Miklavža domačega izdelka!

Za dom:

damske copate poljubnih barv Din **38**:-
damski čevlji za dom . Din **38**:-
otroške copate . . . od Din **25**:-
dalje

Obutev za mraz:

otroški visoki čevlji št. 26—30 Din **85**:-
otroški visoki čevlji št. 31—35 Din **105**:-

Damski elegantni in udobni:

vseh barv in kombinacij **145**:-
dalje

Odlična kvaliteta in nizka cena odločujeta!

Za deževno vreme in sneg:

snežke Din **95**:-
galoše Din **78**:-
otroški gumijasti škornji Din **95**:-

Za štrapač: trpežni in udobni:

deški visoki in nizki od Din **85**:-
dekliški visoki in nizki od Din **85**:-
dalje

Moški elegantni in trpežni:

visoki in nizki . . . od Din **165**:-
dalje

Eleganca in zdrava noga zahtevata Peko — čevlji!

Kupujte prvovrstno domače blago!

Objave

Kavarna »Pizenski dvor«
Bela kava in kruh z maslom ali komad orehove rezine 5 Din; čaj z rumom in keksi 5 Din; punč 6 Din; kuhano vino 1/2 l 2 Din. — Dnevno šlager-konzert. Točna postrežba. Se priporoča Alojz in Antonija Senica.

OBLEKO PERILO

manufakturo kupite najceneje pri Krošlju na Šmartinski cesti (pri železniškem mostu), Ljubljana. (c)

Prodamo

Veliko izbiri blaga
za moške suknje in damske plašče po zelo nizkih cenah Vam nudi trgovina O. Šlibar, Stari trg (poleg Zalaznika). (l)

Kovčeg-gramofon

zelo dobro ohranjen, s ploščami, pripraven za gostilno, ugodno naprodaj Dvorni trg 1/II. (l)

Jabolka

razna, 2 do 3.50 Din brutto za netto povzeto: Postržin, Krško. (l)

Nogavice, rokavice

in pletenine Vam nudi v veliki izbiri najugodnejše in najcenejše tvrdka Karl Prelog, Ljubljana, Židovska ulica in Stari trg. (l)

Deske

za ladijska in oblana tla ter letve 3 x 5 cm, večja količina, naprodaj. Poizve se: Jeranova ul. 19. (l)

Koruzo

popolnoma suho, za mlev in **koruzno moko**

za krmo oddaja po najnižji dnevni ceni **FRAN POGAČNIK**

Ljubljana, Dunajska c. 67, nasproti mitnice. (f)

115 Din

1 m³ žaganih bukovih drv, prvovrstnih, franko hiša, nudi Velepič, Sv. Jerneja cesta 25. Telefon 27-08. (t)

Nogavice, rokavice, robce, perilo, torbice, kravate
nizke cene, samo pri **PETELINC-u**

Ljubljana, ob vodi blizu Prešernovega spomenika.

Konfekcija — moda!

Najcenejši oakup. Anton Presker, Sv. Petra cesta št. 14, Ljubljana. (l)

Sir trapist

samo 12 Din kg. Mlekarna, Mediatova hiša, Dunajska cesta 17. (l)

Oprema

pisarniška in trgovska — naprodaj skupno ali posamezno. Vprašati na Miklošičevi cesti št. 6. (l)

Odpadke od žage

dobro osušene in kratko žagane, prodaja v vsaki množini Ivan Šiška, Metelkova ulica 4. (l)

Fige, laško brinje

in orehova jederca nudi najceneje Sever & Komp., Ljubljana. (l)

Božična drevesca

en vagon — prodaja Andrej Lukan, posestnik, Zasp 2, p. Bled I. Cena po dogovoru. (l)

Prvovrstno rženo moko

dobite po najnižjih cenah pri Pavel Bertonec, valjni mlin, Domžale.

Perje

gosje 120 Din — purje 20 Din — kokoške 15 Din za kg — nudi **ALEKS. HEDŽET**, trgovina s perutnino, Ljubljana VII, Aleševčeva ulica 7.

Pšenično moko

najboljših mlinov nudi najceneje v letzgovina zita in mlevskih izdelkov **A. VOLK, LJUBLJANA**

Resljeva cesta 24.

Kavarna - restavracija

A. SENICA
na novo preurejena. Kavarniške cene znižane. Točijo se le prvovrstna vina, izborna kuhinja. — Sprejmejo se abonenti — kosilo 6 Din, dvakrat na teden pečenka.

Prvovrstni koruzni in činkvantiin zdrob

po najnižjih cenah pri Pavel Bertonec, valjni mlin, Domžale

DRVA IN PREMOG

pri **Iv. Schumi**
Dolenjska cesta
Telefon št. 2951

DRVA IN PREMOG

pri **Iv. Schumi**
Dolenjska cesta
Telefon št. 2951

DRVA IN PREMOG

pri **Iv. Schumi**
Dolenjska cesta
Telefon št. 2951

DRVA IN PREMOG

pri **Iv. Schumi**
Dolenjska cesta
Telefon št. 2951

DRVA IN PREMOG

pri **Iv. Schumi**
Dolenjska cesta
Telefon št. 2951

DRVA IN PREMOG

pri **Iv. Schumi**
Dolenjska cesta
Telefon št. 2951

DRVA IN PREMOG

pri **Iv. Schumi**
Dolenjska cesta
Telefon št. 2951

DRVA IN PREMOG

pri **Iv. Schumi**
Dolenjska cesta
Telefon št. 2951

DRVA IN PREMOG

pri **Iv. Schumi**
Dolenjska cesta
Telefon št. 2951

DRVA IN PREMOG

pri **Iv. Schumi**
Dolenjska cesta
Telefon št. 2951

DRVA IN PREMOG

pri **Iv. Schumi**
Dolenjska cesta
Telefon št. 2951

DRVA IN PREMOG

pri **Iv. Schumi**
Dolenjska cesta
Telefon št. 2951

ZAHVALA. Ob smrti našega nepozabnega očeta in starega očeta

Franceta Koblarja

se iz srca zahvaljujemo vsem, ki so nam osebno in pismeno izrekli tolažbo. S hvaležnostjo se bomo spominjali g. primarija docenta dr. Iv. Robide, za skrb v bolnici, g. dr. M. Rusa za požrtvovalno pomoč doma, č. g. p. K. Zakrjasku za duhovno tolažbo in vsem, ki so lajšali trpljenje. — Hvala vsem, ki so se udeležili blagoslova v Ljubljani, posebno pa rojakom in prijateljem, ki so spremlili umrlega očeta prav v Železnike in darovali cvetje.

Posebne hvaležnosti smo dolžni g. župniku Val. Bertonecju, ki je oskrbel našemu skromnemu očetu tako veličastno zadnjo pot, g. župnikom Ant. Hribarju in Jan. Šušteršiču za spremstvo, Prosv. društvu, pevcem in vsem Železnikarjem, ki so nam izkazali toliko ljubezni in prisrčnosti.

Ljubljana-Zelezniki, dne 29. novembra 1932.

ZALUJOČI OSTALI

Zahvala

Vsem, ki ste nas ob prebridki izgubi naše zlate hčerkice

Zinkice Brozovič

tolazili, jo v tako častnem številu spremili na njeni zadnji zemeljski poti in jo v slovo zasuli s cvetjem, se iz vsega srca zahvaljujemo. Nikoli ne bomo pozabili ljubezni, ki jo je izkazovala naši nepozabni Zinki ugledna rodbina g. Simona Pra-protnika, kjer je bila povsem domača in so jo imeli radi kot svojo. Srčna hvala tudi naši dobri Katici za vso skrb, ki jo ima z nami.

Ljubljana-Moste, dne 28. novembra 1932.

Zalujoča rodbina
IVAN in MINKA BROZOVIČ.